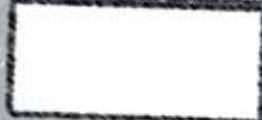

Št. 170

**AVGUST
2020**

Št. člana_ice društva:

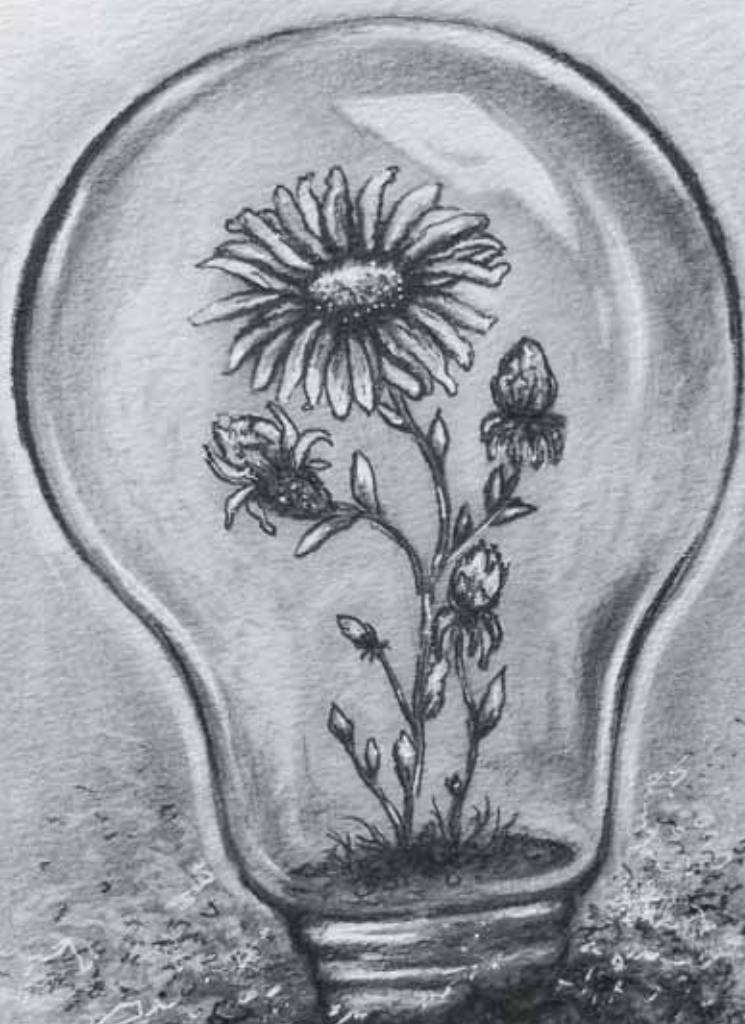
Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI TULICE

NATLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

2021.06.17. št.
2020

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Rebecca Bobnar, Fedja Kovič, Rade Nikolič, Janne Karlsson, Peter Kuntarič - Kunta, Miloš Dragojević, Gašper Sojč, Clker,

Polona Lovšin

Ovitek:

Prva stran: Leah Artist Mihalič

Zadnja stran: #dežvobraz

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

Foto: osebni arhiv

Najlepši kos življenja. Meni se sliši klišejsko. Najprej pomislim na vse pozitivne asociacije in mantre, v katere ne verjamemo, ampak se v njih prepričujemo. Hkrati pa sem jaz tista, ki večkrat »težim«, dajmo v časopis kaj pozitivnega! In me je doletelo pisanje uvodnika optimistične številke Kraljev. Ob vsem tem pa imam velikokrat občutek, da moram dobro, lepo, optimistično ... zagovarjati in obrazložiti.

Velikokrat me ljudje sprašujejo, ali obstajajo srečne zgodbe na Kraljih. Navadno odgovorim, ja, obstajajo. In potem ljudje sprašujejo: »A res? Se kdo 'pobere', dobi službo, stanovanje, si ustvari družino (in potem živi srečno do konca svojih dni)?« Zadnjega dela navadno ne izrečejo. Slišim pa ga v svoji glavi. Vsak ima svojo pravljico, za katero se žene, in pričakovanja po izpolnjevanju te pravljice so v družbi visoka. Seveda pa je sreča tudi relativna. Hkrati se sprašujem, ali je to ta definicija, ki nam jo prodajajo na vsakem koraku. Oglasno onesnaženje po mestih in sredi polj ob cestah je vedno večje. Izbira filmov, virtualnih socialnih omrežij, in velikokrat med njimi reklame, cilja na naše čustvovanje in ustvarja pričakovanja. Kariera je trenutno visoko cenjena in imeti službo lahko daje človeku občutek vrednosti, izpopolnjenosti in cenjenosti. Lahko pa tudi občutek ujetosti ... Ampak vse to ni novo. O tem piše večina mainstream medijev. Pozabljamo pa, da ni pot vsakega izmed nas utečena in ista. Nekaterim ni dano ali dosegljivo vse to ali pa je za njih kakšna druga pot »ta prava«.

Srečne zgodbe imajo potem različne oblike: tuširanje po dolgih tednih, obisk zdravnika, ureditev osebnega dokumenta, biti trezen en dan ... variacij je ogromno. Večina sogovornikov je potem šokirana, kar ni moj namen. Hočem jim samo razložiti, da nimamo vsi iste osnove, istega zaledja in istih navad. Večina jih meni, da gre za osnove, nekateri si celo naredijo razlago: »Aha! Tako leni, nesposobni so!« To kaže na nezmožnost vpogleda v življenjsko situacijo drugega. Mislim, da pozabljamo, da živimo v določenem sistemu. Tega sistema se nekateri zavedajo bolj kot drugi. Ampak vsak sistem ima del ljudi, ki iz njega štrli ven: da nimajo denarja ali da ga imajo toliko, da ne vedo, kam z njim. Vse to so skrajnosti trenutnega sistema. Del tega sistema so tudi stopničke. Če zaslužiš denar, ti je dosegljiva določena dobrina. Ravno te stopničke so prisotne tudi na področju dela z brezdomnimi. Sama jih ne zagovarjam, vendar pa z njimi delam. Moj najlepši kos življenja bo zagotovo, ko bodo stopničke spremenjene vsaj v kakšno klančino. Na začetku te klančine pa bo pravica do doma, saj dom zagotavlja varnost, iz katere si lahko vsi ustvarimo svojo pravljico. Seveda je ta pogled popolnoma nasproten od obstoječega. Ampak ni iluzoren, saj že obstaja v drugih evropskih državah.

Ines Jaušovec Sodja

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 5 **LEP, LEPŠI, NAJLEPŠI**
- 6 **IN MEMORIAM: MARTIN ŠKAFAR - BARJANSKI**
- 8 **TEREZA VUK: VARNA TOČKA**
- 9 **ZGODOVINSKA RUBRIKA**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH IN ANEKTODE IZ PRODAJE**
- 13 **KUNTA: SREDNJI RAZRED**
- 15 **MARIBORSKA STRAN**
- 17 **IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE**
- 19 **I WAS BORN UNDER A WANDERING STAR**
- 20 **FRANJO FRANČIČ: VAS**
- 25 **PTUJSKE DROBTINICE**
- 26 **RAZVEDRILLO**
- 26 **KOMENTARNICA**
- 27 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **KRIŽANKA**

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

03
KRALJI
ULICE

ONA

Oblita z morjem!
Ljubosumen na njega,
sonce, zrak, veter!

Aljoša Rode

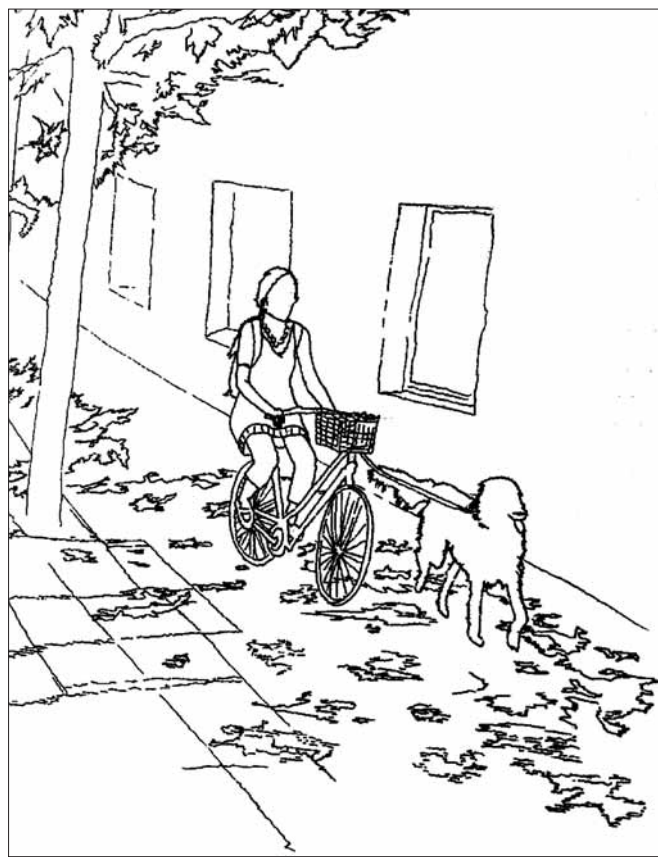
SLIŠANJE GLASOV V ČASU KARANTENE

Prvi val covida-19 je mimo in ravno tako dvoipolmesečno obdobje karantene oz. izolacije, samoizolacije in ukrepov, ki so precej razredčili in omejevali stike v živo med ljudmi. V tem času Kralji ulice niso izhajali oz. je izšla le spletna, digitalna verzija časopisa, ki ga ni bilo mogoče prijeti v roko. Tudi podporne skupine za slišanje glasov, ki so se sestajale v okviru projekta Slišanje glasov, ki deluje s podporo Društva Kralji ulice, se v tem času niso sestajale, šola za facilitatorje podpornih skupin pa je v tem času ravno tako počivala.

V juniju pa smo se spet začeli sestajati. Seveda smo si najprej poročali, kako smo preživeli obdobje karantene in s tem povezanih ukrepov. Izkušnje so bile različne. Več članic in članov je poročalo o tem, da so jim manjkale običajne oblike in priložnosti za srečevanje drugih ljudi, prav tako tudi srečanja podpornih skupin in drugih formalno organiziranih oblik podpore. (Prijatelji_ce iz hrvaške podporne skupine so menili_e, da so izolacijo prenesli_e bolje od splošne populacije, ker so pač že navajeni_e na stalno izolacijo. Zato pa jim je bil povratak na stari način funkcioniranja težji.) Slišali smo posamično pripoved o povečanem pojavljanju glasov. Nekdo je povedal, da se je zaradi bolj omejenih možnosti prehranjevanja zunaj moral naučiti kuhati. Vsaj dva sta povedala, kako ju je ta nova, karantenska izolacija spomnila na to, da tudi sicer živita podobno, torej nekako *osamljeno med ljudmi*. In nemalo smo govorili o tem, kako je današnje življenje, tako v sferi plačanega dela, torej v službah, kakor tudi v zasebni sferi, pogosto označeno z osamljenostjo ali naraščajočim individualizmom kot ključno značilnostjo neoliberalnega kapitalizma.

Možnosti za ustvarjanje novih skupnosti je malo, ne glede na proces vztrajnega razpadanja tradicionalnih skupnosti. Ena članica je poročala o hujši krizi med karanteno, ki jo je pripeljala do ogrožajočega samopoškodovanja. Dve članici pa sta poročali o popolni izgubi dohodka v času karantene, saj sta bili zaradi narave svojega dela vezani na prehajanje občinskih meja, obenem pa nista bili upravičeni do nobenih državnih podpor. Tako sta morali živeti izključno od svojih prihrankov.

Na internetu se je pojavilo veliko nasvetov in priporočil za življenje ljudi, ki slišijo neprijetne glasove v času izolacije zaradi covida-19. V nadaljevanju na kratko povzemam dve gradivi na to temo, ki sta ju pripravili dve dobro poznani aktivistki in avtorici na področju slišanja glasov. Prva je Rachel Waddingham, bivša predsednica mednarodne organizacije Intervoice, s člankom z naslovom »Kako lahko v času covida-19 podpremo drug drugega (in samega sebe)«, objavljenim aprila v reviji Psychosis. Rachel smo imeli priložnost spoznati na več seminarjih, med drugim tudi na enem v Ljubljani leta 2016. Druga oseba je Mary Ellen Copeland, ki je avtorica vrste gradiv, delovnih zvezkov in priročnikov za metodo »WRAP – Wellness and recovery action plan«, kar v prevodu pomeni »Akcijski načrt za doseganje okrevanja in dobrega počutja«. V Sloveniji Mary Copeland še nismo srečali, vendar pa smo na seminarju, ki je lansko leto potekal v Ljubljani v okviru projekta ERASMUS+ »Community Mental Health practices in ex-Yugoslavia«, spoznali nekaj osnov metode WRAP, ki se sicer po svetu zelo pogosto uporablja v podpornih sistemih za osebe, ki slišijo glasove in imajo podobne izkušnje. Gradivo te avtorice ima v angleščini naslov »Wellness guide to overcoming isolation during covid-19«.

Rebecca Bobnar

Rachel piše, da lahko glasovi v času epidemije postanejo bolj dejavni kot običajno. Kar lahko osebam pomeni obremenjujočo izkušnjo, lahko pa tudi olajšanje, ker jim lajšajo samoto v izolaciji. Epidemija lahko pomeni povečano stopnjo stresa zaradi pretrganja prejšnjih stikov, zaradi novih skrbi okrog okužbe, zaradi ekonomskih razlogov, zaradi prekinitve delovanja prejšnjih podpornih možnosti (vključujoč prenehanje delovanja dnevnih centrov, podpornih skupin itd.), pa tudi zaradi povečane intenzitete stikov z bližnjimi, družino, partnerji_cami ali sostanovalci_kami. M. Copeland podobno vidi ključno težavo epidemije za slišalce glasov v pretrganju obstoječih vezi, izolaciji in osamljenosti.

Obe avtorici poudarjata, da ni rešitev in preživetvenih strategij, ki bi delovale za vse ljudi. Vsak_a si mora poiskati načine, ki delujejo zanj_o. Rachel predlaga več vrst rešitev. Prva je prilagoditev/sprememba življenjskega prostora, če se človek v njem ne počuti varno ali prijetno. Predlaga ustvarjanje kotička s predmeti, slikami, pesmimi, ki prinašajo občutek varnosti. Drug način je ustvarjanje »sider«, ki so koristna, če oseba zgublja stik s tem, kaj je »resnično«, ali če imajo njeni glasovi nanjo več vpliva kot običajno. Taka sidra so lahko podporni ljudje, s katerimi lahko govoriš, predmeti, ki so poznani in ki te pomirjajo, ter strukturiranje časa oz. vzpostavitev dnevnih rutin. Zraven poudarja, da moramo biti v času povečanih obremenitev sami do sebe sprejemajoči in potrpežljivi. V takem času je pomembno, da ima človek več časa zase, kar lahko pomeni vzpostaviti več razdalje do ljudi, s katerimi živiš, ali pa do svojih glasov, za kar Rachel tudi daje več konkretnjših nasvetov in idej.

Bojan Dekleva

LEP, LEPŠI, NAJLEPŠI

Vsakdo ima svoj lep kos življenja, to je lahko obdobje, dan ali trenutek, in dalj časa kot ga imamo, vse bolj se spreminja v lepšega in na koncu postane najlepši. Odvisno je tudi, v katerem obdobju življenja se nam je dogodil, s tem ga posledično tudi drugače cenimo.

Teh kosov je definitivno več, vendar jih dosti kar zavržemo, se nam ne zdijo pomembni, jih tudi pozabimo, gredo mimo nas, kar je nekako logično, a to še ne pomeni, da niso lepi. Čez nekaj časa jih ponovno obdelamo in ugotovimo: »Ja, to je bil pa res moj najlepši kos mojega življenja!«

PUNČKA IZ PORCELANA

Nikoli ne bom pozabila ... Bila sem majhna deklica in doma v vitrini sem občudovala punčke iz porcelana, predvsem ena mi je padla v oči, ko sem jo zvedavo opazovala. Ker nisem dosegla vitrine in ker sem bila preveč pridna, da bi jo izmaknila, je minilo precej časa, preden je moja varuška opozorila moja starša, da me punčka zelo zanima in da bi bila neskončno vesela, če bi jo lahko vzela v roke. In ja, moj predragi oče, ki sem mu najlepši kos v življenju bila jaz, njegova porcelanasta punčka, se je kljub materinemu prigovarjanju odločil, da me posede na kavč, vzame punčko iz vitrine ter mi jo da v roke.

Joj, kakšno veselje, punčko sem imela končno pri sebi, bila je velika, a krhka, imela je najlepšo obleko, dolge lase, ki sem jih potem dneve in dneve česala, imela je tudi gibljivo telo, blede polt, nežno rdeča lička, obarvane ustnice in premikajoče se oči. Skratka, bila je moj najljubši kos v tistem obdobju. Zelo lepo sem skrbela zanj, ure in ure je bila moja najboljša prijateljica, in ko je bilo igranja konec, je odhajala z menoj v svet sanj, dokler se nekega dne nisem zbudila in doživela šok. Moja punčka je bila na tleh, zagledala sem razbit obraz in podrl se mi je svet. Koliko pretečenih solz. Moj zlati oče mi je prinesel novo, pa ni pomagalo, ni bila niti približek moji punčki, zato se je odločil zlepit razbite kose. Punčka je dobila brazgotino čez cel obraz, in ko sem ga vprašala, kako bo zdaj moja punčka lepa, mi je razložil, da nobeno bitje ni popolno, vsako ima neko rano, ene se vidijo, druge pa nosimo v sebi, ampak da to še ne pomeni, da nismo lepi. Zanj sem bila jaz najlepši kos v življenju, njegova punčka iz porcelana, zame pa takrat definitivno moja punčka iz porcelana, ki je za vedno ostala nekje v meni.

ŽIVLJENJE

Zelo kmalu, še pred 20. letom, sem zanosila, česar nisem načrtovala, a se je zgodilo. V meni bo raslo novo življenje, sem takrat razmišljala, ko sem v prvem mesecu izvedela veselo novico. Seveda je vse skupaj spremljala velika začetna slabost, ki je počasi izzvenela.

Moj dragi je bil za naju pripravljen narediti vse, tako se je trudil, da mi je olepšal že tako prečudovite trenutke, ki so se spreminjali iz dneva v dan. O tem bi lahko pisala dneve, tedne, mesece. Nikoli ne bom pozabila, ko se je hči prvič premaknila, ko me je prvič brcnila, ko sem jo prvič videla in slišala na ultrazvoku, skratka vsak kos je bil najlepši.

Nikoli ne bom pozabila, kako sem vsak dan hitela v Platano na govejo juho s fritati, to je bilo noro, bitjece v meni si jo je tako želelo, namreč vsi, ki me poznajo, vedo, da ne maram goveje juhe in je nikoli nisem, a njena volja je bila tako močna, da je prevladala. Kako sem si želela, da jo končno vzamem v naročje, in naposled je prišel tudi ta dan oziroma noč, in na Prešernov

Foto: Sandra Požun

praznik je pokukalo na svet najlepše bitje, ki sem ga kdaj videla, moja deklica, moj smisel življenja, moj najlepši kos življenja. Takrat se je vse skupaj šele začelo, koliko spominov ... Od tega, ko je prvič rekla mama, do tega, kako se je venomer smejala. Sprva sva mislila, da sploh ne zna jokati, in res je zelo malo jokala. Koliko najlepših kosov meni sestavlja njeno življenje, to je najlepših 20 let mojega življenja.

Da dva skupaj ustvarita novo življenje, to je nekaj najlepšega, neverjetnega. Življenje z najino deklico je resnično bilo in še vedno je najlepši kos mojega življenja. Še vedno je njena najljubša jed goveja juha s fritati.

Nina Stepanovič

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA IN ONKRAJ NJEGA

Včeraj si mi povedala, da imaš v omari zadaj na najvišji polici še vedno shranjenih nekaj škatlic zdravila X, ki so ti ga včasih predpisovali, pa si ga nehala jemati. Na internetnih forumih si prebrala, kako vse so ga ljudje uporabljali in kakšna doza je potrebna, da dosežeš želeni učinek.

Čeprav si že pred nekaj leti nehala jemati antidepresive in druga zdravila in ti kaže, da si ven iz najhujših globin, si rekla, da vseeno še čuvaš ta zdravila, nekako za vsak slučaj, če bo pretežko in boš potrebovala zanesljivo pot ven. Da ti pomenijo simbolno vrednost, tudi če jih ne boš nikoli uporabila, si mi rekla, kot nekako varnost in zagotovilo, da ti ne bo treba še enkrat čez vse to.

»O, prosim te, daj mi te škatlice, jaz jih potrebujem bolj kot ti,« sem te prosil. »Saj ti si že prišla iz hudega, jaz pa zdaj šele prihajam tja.« Tudi jaz potrebujem, verjetno bolj kot ti, to simbolno vrednost, to zagotovilo svobode in možnosti lastne odločitve. Že dolgo o tem razmišljam, kako se tega lotiti, čas mi odteka, zdaj pa sem srečal tebe z že izdelano rešitvijo na zgornji polici omare.

Pa mi jih nisi hotela dati. Rekla si, da zdaj še ne moreš, da še nisi tam, ko bi se lahko ločila od teh škatlic. Saj te razumem, a vseeno sem bil žalosten in sem ti skoraj malo zameril, čeprav po krivici. A čez kako leto te bom spet prosil za te škatlice. Zdi se mi, da boš vesela, ko se jih boš rešila, jaz pa bom vesel, ko jih bom dobil.

F.

IN MEMORIAM: MARTIN ŠKAFAR - BARJANSKI

POSLEDNJE SLOVO

Na žalost sporočamo, da nas je zapustil Martin Škafar - Barjanski, poslednji trubadur v pravem pomenu besede, ki je z zanosom recitiral svojo poezijo: na prireditvah, sosedom, mimoidočim ... Tudi sam je lani, ko je sedel na Klopki pod svobodnim soncem na Radiu Študent, dejal: »Pretežno se ukvarjam s trubadurjenjem ... Lahko zrecitiram eno pesem?«* Kolikor nam je znano, je trubadursko štafeto predal mlajši generaciji oziroma mlajšemu navdušencu nad poezijo in srčno upamo, da tovrstna dejavnost z njegovim odhodom v naši družbi ne bo zamrla. Izdal je dve pesniški zbirki, Vodomec in Poslednji trubadur, njegovo poezijo pa ste lahko skozi leta redno brali tudi v našem časopisu. Pogrešali te bomo, Martin. Naj ti bo rahla zemlja!

Društvo KU

* https://radiostudent.si/dru%C5%BEba/klopca-pod-svobodnim-soncem/poslednji-trubadur?fbclid=IwAR3hlrstC1FnplpeM7toVxKXWl6jRVmVlXpIAngu02AwuBE_DAVDp1e6H7s

Martin Škafar - Barjanski je bil in ostaja PESNIK. Pesnik po naravnem Dih, pesnik po srcu in duši. Malo je takih. Zares! Naj živijo pesniki, ki jih je v Kraljih ulice več, kot na kakšni univerzi za kreativno pisanje.

S poklonom pesniku

Manca Košir

E-sporočilo >> Pošiljam celotni mejl listi, preko katere je Tine prihajal do nas, se nas dotaknil in zopet odšel, pa nenadoma spet vzniknil kot žuboreč izvir ... Bil je povsod in bil je nikjer ... Tokrat je odšel za vedno ...

Njegove pesmi in misli pa ostajajo zapisane v času ...

Maja

Res sem ga imela rada in vedno, ko potem takšna oseba odide, te boli, ker si v tem raztreščenem hektičnem svetu nisi vzel časa, da bi mu odgovoril na njegove pesniške mejle, tako zares. Vsakič, ko sva se srečala na ulici, se je zgodil surrealistični moment, vsakič je s tako strastjo zrecitiral kakšno od svojih pesmi, da so se ljudje ustavili in prisluhnili, a ko je recital postal preveč strasten, so se zmedeni obrnili stran in takrat sem se običajno poslovlila tudi sama, še zdaj me je sram. Ja, šla sem stran, ker *nisem imela več časa*, ker *mi je bilo nerodno*, ker je bil preveč poseben in ekscentričen za ta prostor ... Čeprav sva imela nekajkrat res navdihujoče debate, mi je žal za vsak izgubljen trenutek, ko mu nisem rekla, kako dober pesnik je.

Vesna Milek

NA OLTARJU LEPOTE

NA OLTARJU BREZČASNE LEPOTE,
V ZAVETRU NAVDIHUJOČE SAMOTE,
ŠE V POSTANIH VONJAVAH ČLOVEŠKE POHOTE
SE PESEM ROJEVA.

TISOČERE PODOBE TRENUTKOV,
VNETLJIVA ZMES IZOSTRENIH MISLI,
PRETANJENIH OBČUTKOV ...

PISANJE JE KOMAJ OBVLADLJIVA SLA,
NEBRZDANO POŽELENJE,
NAVDIH, VEČNI UJETNIK,
KI GA JE ENO SAMO HREPENENJE.

JE PESEM BISTRI POTOČEK,
NJEVOVO ŽUBORENJE,
OD DALEČ NEUSLIŠANIH DEVIC IHTENJE.

MARTIN ŠKAFAR - BARJANSKI

Foto: Simon Avsec

MARTINU

Velikokrat sva se nasmejala, ko sem te obiskala. Tudi jokal si. Nič hudega. Zrla sva drug v drugega in ti si mi recitiral pesmi ter mi pripovedoval dogodke iz svojega življenja. Pojedel si moj kolač in mi zaupal skrivnosti, ki jih ne bom nikoli nobenemu izdala. Tako si želel.

Tvoj žametni glas me je božal in drug drugemu sva bila naklonjena. Na moj elektronski naslov si pošiljal pesmi in večkrat sem ti odpisala besede pohvale. Samota je bila prehuda. Hrepenenje po ljubljenosti.

Martin, tvoje pesmi sem brala z dušo, ob njih sem se vedno zamislila. Čutne in čustvene. Dober pesnik si bil. Ostala mi je tvoja zbirka poezij ter v mislih tvoj smeh in veselje, ko sva se zagledala. Med nama se je ustvarilo spoštovanje. Odprla sem tvoje zadnje sporočilo, ki si mi ga poslal. Adele z besedami: »Hello from the other side!« Zame si še vedno tukaj, kot tudi za vse druge, ki so te poznali. Vedno! Hvala za vse!

Barbara Jozelj

PESMI PIŠ

KO PESMI PIŠ PREK DUŠNIH STRUN ZAVEJE,
ZAVETJE SEM SEJALCU GIBKIH RIM,
NJEMU, KI SMEJÉ JIH SEJE RAZORANIH NJIV,
KI GODNE SO ZA NOVO SETEV IN OBETAJO BOGATO ŽETEV.

SKOZ LUKNJICE IN LUKNJE ANGELSKIH TEH FLAVT,
SE ČUTIM KOT VSEGA NEBEŠKEGA TAT, ZMIKAVT,
SAJ LE BOŽANSKO SE IZ MENE IZLIVA,
IZ PONOROV STIH SE V STIH PRELIVA,
MUZA LJUBEZNIVA, TOD MOJA DUŠA BIVA.

MARTIN ŠKAFAR - BARJANSKI

Poslovilno pismo

Spoštovani najdražji ...

Je pesem, je bolezen in je ljubezen. Bolezen me je zmagala, se znesla nad menoj, enostavno nisem zmogel več, tej strašanski duševni bolečini nisem več znal kljubovati. Misel na smrt mi je lajšala muke ...

ODPUSTITE MI, PROSIM, VSI, KI SEM VAS PRIZADEL, SAM SEM SEBI OPROSTIL, Z BOGOM SEM SPRAVLJEN.

Vaš Tine, Martin

Ob predstavitvi Martinove druge pesniške zbirke je nastala tale zahvala v rimah, kot pesniku pritiči.

Tine, naj odmeva ...

BARJANSKI, HVALA

PRIŠLI SMO, V SENCO DREVES SE POSEDLI,
DA NEKAJ NOVEGA BI SLIŠALI, IZVED'LI,
NAPASLI DUŠO SI NA STIIH POEZIJE,
USTAVILI ZA TREN BI ČASA TOK,
KI NEUSTAVLJIVO SE V PRIHODNOST VIJE.

PA VSTANE PESNIK.
VISOK, TEMAN IN ČEDEN,
ISKRENEGA, ODLOČNEGA OBRAZA.
ZANJ PESNJENJE NI LE PREHODNA FAZA.
TRENUTEK JE V TIŠINO POTOPLJEN,
PREDEN SRCE BO SRCEM PODELJEN.

MOGOČEN GLAS POPELJE NAS
TJA NEKAM MED POTEM IN PREJ,
KJER ČAS IN PROSTOR STA BREZ MEJ,
KJER DUŠA DUŠI PRIŠEPETAVA
IN NIHČE IZGUBLJEN NE TAVA.

IN SMO IZVEDELI:
KDO RES PRIJATELJ PRAVI JE ...
ZAKAJ SONCE PRED LUNO SKRIJE SE ...
KAKO NOČ IGRA PRIJAZNO VILO ...
IN DA NJEJ SRENJA DELA SILO ...

VMES VIOLIN NAPEV
ČAROBEN, NEŽEN, MIL,
PREČUDOVIT OKVIR DOGAJANJU JE BIL.

BARJANSKI, HVALA!
TA VEČER RES NI BIL ŠTALA :).
BIL JE LEP, DUŠI BLAGODEJEN SPEV,
KI GA ŠE DOLGO V ČISLIH BO SPOMIN IMEL.

MAJA RITLOP

Tereza Vuk:

VARNA TOČKA

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Je neki urednik namignil, da bo v avgustovski številki tematika najlepši kos življenja. Sem se takoj zbunila. Prvič zato, ker ful težko prenašam domače naloge, jaz hočem, da je vse po moje. Sej človek lahk tud tko napne možgane, sam pol mam petnajst minut več dela. Drugič pa zato, ker *what the fucking what*. Kero lepo življenje? Pa jaz pišem o safru, ne pa o lepih jebenih trenutkih. Najboljš, da začnem kr za Cosmopolitan pisat. Bi se zale gospodične sam za glavo držale, k bi vidle same moje marš u pičku materinu, sunce ti jebem žarko in pa obvezen pejt u kurac. Mam tega na zalogi, uff. In to v več jeziki, da bo za ziher. Ker naše kletvice so čist bedne. Sto kosmatih medvedov pa krščenmatiček. Pa koga boš s tem užalil? Smejale se ti bo človek nazaj v ksiht. Če mu boš pa jebal majku, pa boljš, da znaš hitr tečt.

Jebali me najlepši kosi življenja. Še ta udarec se mi manjka, da začnem s takimi: »In ni ga bilo lepšega trenutka v mojem jadnem življenju, dokler nisem zagledala njegovih modrih oči in nato je posijalo sonce in mavrica je cvetela.« Ma dej, sam *fuck off*. Me pridejo bralci lastnoročno linčat, pa bi kle sred naselja visela k Mussolini. In kaj zdej čjo od mene? En sam kos, več kosov? So kosi al so deli al so momenti? In to najlepši. Pizda, me kr zmrazi. Kaj je blo sploh lepega v mojem življenju? Ok, top otroštvo v Jugoslaviji. Portugalska je bla tud fajn. Ko sem dobila svojo prvo knjigo v roke, je bil tud en tak lep filing. Pri drugi že ne več tok. Dobr no, sej je blo ful lepih trenutkov v življenju, sam to nobenga ne briga. Folk rad bere, kako si brez keša, kako se zbujaš v kozlanju in kako komi čakaš, da boš nardil samomor. Sicer s takim pisanjem res ne boš dosegel vseh gospodinj, ki buljijo v Ljubezen na kmetiji in Esmeraldo, sam par ranjenih ljudi te bo pa bralo, da bojo videli, da niso sami v gnoju. Zato bom jaz kr na svoje prešaltala.

Ker sem bla glih že pri otroštvu v Jugi ... Jebo majku, mi smo bli čist drug svet, k je ta mularija dans. Pa kaj vi to vzgajate res? Ker dost časa preživim na pingpongu na igrišču, jih vidim vsak dan. Ma to je nespoštljivo total. Si predstavljaš, da te drka tam en mulac v glavo, star je 12, ti pa 43. No, skor 44, da ne bom skrivala svojih let, kot nekatere naše zvezde. In zdej nej se jaz z njim prerekam? Pol bo pa takoj telefon za 700 evrov pel: »Oči, kle mi starejši nagajajo!« In pol kakšen razjarjen oči uleti, vzad pa cel bataljon odvetnikov. Tud rečt se jim ne sme nč. Oni lahk kr vse. V naših časih, če si bil v razredu ta glavni klovn, pa pametoval neki, ti je sam tovarišica fuknila šop ključev v glavo. In to od cele šole ključ, še od hišnikovga fleta. In si prišel ves buškast dam, pa si rajš rekel, da si se zmlatil z enim, kokr da bi povedal, da je tovarišico nek histeričen napad uhvatil, ker bi ti pol doma še drugo polovico glave odbili: »Ti boš nespoštljiv v šoli!« Ja, drugi časi. Sej naše babice so nam isto nabijale, sam to dans je pa res polom. Ne vsi, sam večina pa. Vsi hodijo po okolišu v enih kao modernih natikačih zdej, vsi majo iste frizure, neke čudne fuzbalske, in vse punce do fula pribijajo telefone oziroma zvočnike, iz kerih se sliš sam to: »Nekog dana sam te voljela! Slomio si mi srce! Danas pijem zbog tebe!« A alkohol so vidle sam tam na aplikaciji na telefonu. Tipi se šopirjo tko naokoli, k da so lihkar gorilam spizdili vse steroide, punce pa vse s tko vzdignjenimi glavami, kokr da so dve minuti prej najdle cepivo za korono. In ti pol nabijajo žogo mim glave,

Fedja Kovič

ko igraš pingpong, in enkrat sem jim že rekla, da jim jo bom zbušila. *Niti se opravičujemo niti ne bomo več, bomo pazli*, ma kje, jebe se njim gladko. Še v glavo se ti smeji, vmes k ti tuhtaš, kok odvetnikov po prišlo nadte, če mu zdej po domače obrazložim svoje. In če vam doma take zganjajo, bogi vi. Ampak želeli ste, imate. Kakršne ste si nardili, take boste meli na grbi vsaj tam do 40. leta.

Enkrat sem slišala eno zgodbo. Tri punce, osnovna šola, so šle nekam ven. Izklopile so telefone in ta stari jih niso mogli dobit. Pol so še zamudile in je bla doma cela veselica. Drug dan je bil en žur in fotr eni od teh ni pustil, da gre, kao kazenska. Zdej v mojih cajtih bi ble dve opcije: da spizdim na skrivaj, pa pridem, ko pridem, al pa ostanem doma. Kaj so pa te šefice naredile? Šle so v eno ustanovo in se tam zabarikadirale. Zakaj ena ustanova? Ker je varna točka. In naslednja pametna poteza? Logično, klicat CSD. Da ne smejo na žur, da se dela z njimi slabo in vse te komedije. *Fuck*, nardile so celo pizdarijo. Socialna pa kliče, da kaj se dogaja. Ja, nč. Kle so, sred ustanove, »na varnem«. V mojih časih, da bi pomislil na kej tazga, pa sami me fuknejo doma v rejo. Pa še nalažejo, da sem itak posvojena. Taki so pač dans. Sam pravice, dolžnosti nej grejo v pm. In ko so tega fotra poklicali iz socialne v službo, da kaj se grejo, mu verjetno to ni bil glih najlepši kos življenja.

Ko so mojga fotra klicali, ko sem bila še mladoletna, da so me zraven diskača Palma sred noči dobil sred ceste, kako se pogovarjam z grmovjem (preveč sem neki eksperimentirala s tabletmi pa alkomom), in so me odpeljali policaji nekam k eni psihiatrinji, je sam še to rekel: »Tam jo mejte do zjutri. Dost mam tega.« Če pa ni štekal, da sem bla na varni točki v Palmi!

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 15. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

V teh 15 letih, odkar deluje Društvo Kralji ulice in izhaja časopis z istim imenom, so se zvrstili mnogi dogodki, od športnih do kulturnih dejavnosti. Mnogih, ki so krojili današnjo podobo društva in s srcem in dušo delovali zanj, danes ni več med nami. Teh oseb je kar precej. Svoje čase smo imeli nogometno ekipo, ki je žela uspeh za uspehom, igrali so celo na znameniti Copacabani v Braziliji, današnja pa tudi ne zaostaja za njimi. Imeli smo striparja, ime mu je bilo Nik, pri nas so izšle štiri izdaje njegovega Stripnika. To je bil fant veselega značaja, doma – če se ne motim – iz Kranja, ki je z navdušenjem risal tudi za Kralje ulice. Nasploh je bera delovanja zelo bogata, v tej kolumni ni dovolj prostora, da bi lahko poimenoval vse. Naj omenim še gledališko skupino Pluribus unum, ki je 27. februarja 2008 v KUD France Prešeren izvedla premiero igre Socialno predoziranje: »Sinoči so v ljubljanskem KUD France Prešeren uprizorili predstavo Socialno predoziranje gledališke skupine Pluribus unum, v kateri igrajo predstavniki Kraljev ulice ter študentke socialne pedagogike. V predstavi gledalci lahko spoznajo tudi marsikateri delček iz težkega, tesnobe, nevarnega, zanimivega in tudi veselega življenja brezdomcev.« Vir: Delo, 28. 2. 2008. Vsi skupaj smo delovali enotno, sodelovali in tako tudi uspeli pri svojem delu. Društvo Kralji ulice gre s časom naprej, tudi oviro poimenovano covid-19 bomo premagali – z enotnostjo in medsebojno pomočjo. Ne dajmo se, Kralji ulice!

Vaš kronist Gregor B. Hann

Z leve Marko, Roman, študentka PEF in Aleš, Socialno predoziranje v Novem mestu, maj 2008

Foto: Matilda

KOS ŽIVLJENJA

Preteklih nekaj mesecev je bilo tako zame kot za večino ljudi zelo stresnih in polnih negotovosti. Zaradi karantene sem se morala začasno odpovedati ponujanju uličnega časopisa, ki mi poleg neke rutine in večje finančne stabilnosti kroji tudi možnost klepeta s strankami in mimoidočimi. Za piko na i me je takoj ob preklicu karantene čakala še selitev v bivalno enoto (ampak o tem kdaj drugič). Ker sem bila kot večina ljudi v teh kriznih časih pridno zaprta doma in sem imela časa na pretek, sem ta prosti čas izkoristila in naredila revizijo svojega življenja. Veliko sem razmišljala o preteklih napačnih življenjskih odločitvah in o razlogih, ki so me pripeljali do trenutnega načina življenja in drugečnega pogleda na svet.

V mladosti sem bila vesel in razposajen otrok, in ko gledam nazaj, je bilo to otroško, brezbržno obdobje zame najlepše. Cele dneve sem se igrala z otroki iz soseske. Bili smo brez skrbi, brez obveznosti. Najhujše, kar se ti je lahko zgodilo, je bilo to, da so te doma pošteno ošteli, ker si zaradi igre pozabil na uro in zamudil večerjo, medtem ko te je cela družina čakala pri mizi.

Moram reči, da tudi v šoli nisem imela nobenih težav. Šolske ure mi niso bile moreče in z lahkoto sem z odličnim uspehom izdelovala šolo. Med tem sem odraščala, dopolnila polnoletnost. Okoliški pritiski ter pričakovanja bližnjih so postajali vse večji. Veliko je mladoletnih, ki je kakor jaz kljubovalno reklo: »Ko bom velika, bo pa vse drugače. Sama si bom postavljala pravila in brezskrbno živela po svoji presoji,« ne da bi se zares zavedala teže in pomena teh besed. Samo pogledajte, kam je to neustavljivo uporniško vedenje pripeljalo mene. Zadnja tri leta imam streho nad glavo in vedno poln želodec, a imam zaradi slabih preteklih odločitev ogromno vrat zaprtih: nezaposljivost, zdravstvene težave, minimalen mesečni dohodek ... Vsako življenje je sestavljeno iz vzponov in padcev, ki so v veliki meri odvisni od nas samih, zato si prizadevam, da bi bilo moje čim mirnejše in lepše, kar se da, in upam, da me moj najlepši kos življenja še čaka v bližnji prihodnosti.

Po dobrih treh mesecih izolacije v domačem okolju sem se ponovno vrnila na svoje stalno prodajno mesto. Iskreno, bila sem v skrbeh, kako me bodo mimoidoči ponovno sprejeli in kako mi bo ponujanje uličnega časopisa sploh šlo od rok glede na vsesplošno pomanjkanje, ki pustoši po skoraj vsaki denarnici. Priznati vam moram, da sem bila prav pozitivno presenečena. Delavci iz garažne hiše, pred katero ponujam Kralje ulice, ter mimoidoči, s katerimi skoraj vsak dan spregovorim kakšno besedo ali pa malo dlje poklepetam, so me prav lepo sprejeli. Prav toplo mi je bilo pri srcu in vsi nepotrebni strahovi in skrbi so v hipu izginili. Vsem naključnim in rednim bralcem uličnega časopisa bi se res rada zahvalila za vse tople in vzpodbudne besede. Res se je lepo vrniti v tako prijetno delovno okolje.

Špela

NAJLEPŠI KOS JE DAROVANJE SEDANJKA

Najlepši kos življenja ... Težko bi si izbrala le en košček v življenju, ki je najlepši. Na hitro rečeno, vsak delček v življenju je lahko po svoje lep. Tudi po svoje slab. Fokusirati se na dobre trenutke je zelo pomembno. Še posebno lepe si zapomnimo za vekomaj. Spomini iz otroštva, skakanje z visokih vej, guganje s Tarzanom na hrvaško stran in nazaj, plavanje v reki Kolpi, čisto lahko bito, biti več pod vodo kot nad njo, raziskovanje krajev in novih vodnih kotičkov in spoznavanje novih iger tako v vodi kot na kopnem. Zabava in dogodivščine, še pa še. To so bila najlepša zgodnja in poznejša najstniška leta. Najlepši kos življenja pa bi lahko brez problema bil sedanji čas. To lahko oceni vsak sam. V sedanjosti se dogajajo vedno znova nove reči. Sveže novice. Trenutno dogajanje je sploh zanimivo

in polno izkušenj. Najlepši kos življenja je ta moment darovanje sedanjika. Vsak dan se nekaj naučiš, lahko nekaj spremeniš, izboljšaš možnosti, ki so ti dane za naslednji dan, in tako naprej. Ravno zdaj, svet je grd, a tudi lep hkrati. Niti enega niti drugega ni preveč. Lahko pa bi bil mnogo lepši, a tudi mnogo grši.

Dež se je pravkar umiril, zrak je vroč. Ljudje zunaj se prepirajo, derejo ... krega ne manjka nikjer in nikoli, tudi tepejo se kdaj pa kdaj. Mogoče ta dan ni ravno najlepši kos življenja, vsekakor pa ga lahko zmečkam in si ustvarim lepši kos življenja za vnaprej.

Larissa

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA: MOJA UPKOJITEV, MOJA DEZINSTITUCIONALIZACIJA

Moja institucionalizacija se je začela 4. oktobra 2007, ko sem se s psihiatrije v Begunjah preselil v SVZ Hrastovec pri Lenartu v Slovenskih Goricah. V zavodu človek izgubi svojo osebnost in pravo identiteto, si le številka, tako kot med drugo svetovno vojno v taboriščih, vsaj po mojem mnenju. Takoj so mi vzeli tudi večino pokojnine za oskrbo, nekaj malega mi je ostalo za žepnino. Sedem let sem bil na 20 evrih žepnine. Proti koncu sem imel 70 evrov. Strogo ti prepovejo tudi pitje alkohola, ker greš v nasprotnem na varovani, zaprti oddelek. S tem se nikakor ne strinjam.

Februarja 1993 sem prvič začel ambulantno zdraviti svoje težave v duševnem zdravju. Diagnoza shizoafektivna psihoza. Takrat sem bil prvič hospitaliziran, in sicer za mesec dni in pol.

Moja psihiatrinja je istega leta vložila predlog za invalidsko upokožitev. V komisiji je bil predsednik tudi direktor psihiatrične ustanove. Upokožil sem se 7. aprila 1993, dan pred 30. rojstnim dnem. Imam solidno pokojnino, upokožen sem 27 let in živim umirjeno upokožensko življenje.

Moja dezinstitutionalizacija pa se je začela 6. oktobra 2018 po 11 letih in dveh dnevih zavoda. Bil sem presrečen, zaživel sem novo življenje. Preselil sem se k očetu v Lesce. Manjka mi še dekleta, življenje bi bilo boljše in bolj polno. Nikomur ne privoščim takega življenja, kot sem ga imel v zavodu, še danes, pri 57 letih, sem brez svojega stanovanja.

Robert Žerjav

MOJA PUNČKA

Prišel je mesec junij, na splošno lepši mesec, kakor je bil maj, saj je takrat korona zaznamovala naša življenja. Kot pravi pregovor, po dežju vedno posije sonce. Drži! Maj je bil pretežno deževen, vendar pa je naposled nastopilo tudi poletje, zame najlepši letni čas. Če bi lahko izbral, bi definitivno izbral življenje nekje, kjer je celo leto vroče, ampak tudi tako je v redu. Leto je bilo težko, predvsem s finančnega vidika, saj je bila partnerka noseča. S poletjem nama je štorklja naposled prinesla naraščaj. Ker imava tri sinove, si je partnerka po tihem želela punčko, vendar spola ne moreš kar tako naročiti, rodi

se, kar se pač rodi, samo da je otrok dobrega zdravja. Na svet je pokukala zdrava in jokava punčka, ki si jo je partnerka tako zelo želela. Sedaj je seveda njena pupika, sam pa sem ponosen očka. A vendar je mamica srečnejša, ker se ji je izpolnila dolgoletna želja: čopki, česanje, lakiranje in urejanje nohtkov, pač vse, kar je dekleškega. In zato sem presrečen. Mamica pa je dobila – recimo temu tako – najlepši kos življenja. Kar je res, je res. In jaz prav tako!

Jenko

ČE KUPIM MAČKA V ŽAKLJU, KAKO GA NAJ ŽIVIM?

GREGOR B. HANN

Cestna filozofija:

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

Pojma nimam, kaj bi bil moj najboljši kos življenja. Ali bi bilo to moje otroštvo, ko smo še v Titovi Jugoslaviji hodili redno na smučanje in na morje? Ali bi bil to kos življenja, ko sem še živel v lastniškem stanovanju, čeprav je bilo od staršev? Ali bi bil to kos življenja, ko sem dobil otroka? Ali bi bil to kos življenja, ko bi moral dobiti v roke vozniško dovoljenje, vendar mi ga niso mogli izdati, saj nisem imel več stalnega prebivališča in niso imeli česa napisati nanj?!

Zaradi korone smo dobili 200 evrov na osebo, kakor da bi hoteli pokazati, kako dobro državo imamo sedaj, a kaj, ko ti niti manjšega neprofitnega stanovanja ne dajo (premalo točk). Najlepši kos življenja obstaja v naših glavah takrat, ko se počutimo dobro, ne glede na to, kaj smo dosegli ali kje smo in kaj delamo. Dobro počutje – to je le najboljši kos življenja. Ali pa dobra pica ali pa uspeh pri prodaji ali pa dobiti tisto, kar ti pripada (najprej stanovanje), da bi lahko živel najboljši kos življenja. Tudi tistih dobrih deset minut, ko jemo dober kos pice, je dober kos življenja! *Viva la pizza!*

LP Sony

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

KOŠČEK SLABEGA

Švedska, Stockholm, dve leti star Olle je bil ugrabljen in odpeljan v podzemlje. Kasneje sta ga Štefka S. in Alois M. odpeljala na Janče. Bil je mučen, zastrupljen. Če ni vsega pojedel, so ga vlekli za ušesa, večkrat je bil na Debelem rtiču. Bil sem Olle, nato so mi dali slovensko ime.

Pri treh letih sem dobil kozarec vina za spiti, ko sem ukal, sta se mi smejala, nato sta me dala v avto in napeljala žice, da se je ročna zavora sama sprožila, zaletel sem se v drevo in bil poškodovan, še vedno imam brazgotino. Hodil sem v šolo in nastopal na Veselem toboganu s tekstom Turki na Jančah, šola je bila moje edino veselje, maturiral sem na gimnaziji. Obiskal sem Sovjetsko zvezo, Moskva, Gruzija, prva dežela socializma. Ko se me pretepli, sem klical milico, naredili niso nič, čeprav imam slovenski rojstni list. Učiteljica nemščine v osnovni šoli me je vprašala *so to tvoji starši*, sošolka v srednji šoli pa *pusti, njega so ga ukradli*.

Kasneje so me prisebnega spravili na psihiatrijo, me mučili z injekcijami Moditena, strupa, postal sem malo slep in oprali so mi možgane. Čez 10 let sem napisal roman o paraslovenskem realizmu, o stvorih, volkodlakih, panku, totalitarizmu, naslov je Psihiatrična država. Zdaj sem v domu, čakam in pišem na EU-telesa.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

MOJ NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

Dobro sem se počutil, ko sem prvič vdihnil zrak kot dojenček. Rekel sem si: dihat znam, živ sem! Čeprav sem zajokal, ne vem, zakaj. Dobro mi je šlo, ko sem bil otrok. Mati mi je nudila vse, kar mi je lahko. Zelo se je trudila, peljala me je na morje, v hribe in na kmete, povsod je bilo lepo. Slabe trenutke in težke situacije sem itak pozabil. Tudi v osnovni šoli sem se imel lepo, ker je bila mama učiteljica in sem imel protekcijo! Najlepši kos življenja pa je povezan z mojo ženo. Bila je lepa za pogledat, ampak čisto divja, uporniška, nepredvidljiva, dobra po srcu in pogumna, čutila sva naklonjenost drug do drugega, tudi skregala sva se. Svoja nesoglasja sva izničila, ko sva šla na Golovec in tam tulila drug na drugega, najlepše pa je šele prišlo. Zanosila je in rodila majhno štručko – sina. Vse pizdarije, neumnosti in nesoglasja je postavil v ozadje. Pozlatil mi je življenje in njej tudi. Najlepši del mojega življenja je gotovo čas, ko smo bili družinica in smo sodelovali, se imeli radi ter skromno živeli.

Zakaj se je vse sfžilo, ne vem. Vse skupaj se je končalo, in to tragično. Kdo je bil kriv, ne morem reči. Mislim, da oba. Hvala moji ženi za lepe trenutke, hvala bogu za življenje in hvala smrti, ki bo nekoč prišla po moje utrujeno telo.

Kavica

CVETKE OD TU IN TAM

Tista prva omejitev zaradi korone je nekako mimo. Nekako. Lahko potujem, kamor želim. Lahko obiskujem, kogar želim. Skratka, spet sem svoboden kot ptička na veji. V redu ... Razen tistih nekaj preprek, ki še vedno obstajajo. Zame so nerazumljive. Seveda se tu postavlja vprašanje, za koga pa so razumljive. No, in ena takih je tudi v našem bloku. Kot sem že omenil, grem lahko, kamor želim, in se družim, s komer želim. Ko se vrnem domov, sem normalno brez maske ... do tu vse v redu. Če pa pride nekdo k meni na obisk, zakaj mora od vhoda v blok do moje sobe nositi masko? Če mi zna kdo pametno odgovoriti na to vprašanje, mu plačam.

Skratka ta korona ali covid-19 ali kako se že imenuje, je naredila na tem planetu človeštvo paranoikov. Če bi bile obveze normalne, bi jih še jemal resno, tako pa ... Ja, na avtobus, na vlak in v trgovino še hodim zamaskiran. Vendar ne zato, ker bi se bal korone, temveč zato, da me ne gledajo prestrašeno in neumno.

O, sveta korona, mati božja, v flaši si najboljša!

Taubi

NEK CESTNIH AJ

GORJA

Tri gorja so na svetu.
Gorje mu,
kdor nima doma,
gorje,
če se mu to zgodi še dvakrat.

Feo

NI NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

Odvisnost me spremlja kar dobršen del mojega življenja, žal. Vmes je bilo obdobje petih let, ko nisem bil odvisen in sem abstiniral, tudi z alkoholom nisem nazdravljaj, sem pa kadil, te odvisnosti pač nisem mogel opustiti. Bil sem na metadonski terapiji, jemal sem tudi tablete Suboxon. V bistvu sem bil suženj terapiji, česar pa si ne želim več. Odločil sem se, da bom letos odvisnost pustil za seboj in se dal zapreti na detoksikacijski oddelek v Ljubljani. Še dobro, da obstajajo takšne ustanove, saj drugače ne vem, kako bi se naj odvadil. Največ tistih, ki se čisti doma, se nikoli ne pozdravi, to vem, ker sem se tudi sam že poskusil odvajati na svojo pest, a na dolgi rok to ni šlo. Sedaj upam, da bom končno premagal svojo odvisnost. Rad bi bil zdrav, rad bi se zbujal brez odvisnosti in brez terapije. Brez nje trenutno ne morem funkcionirati. In ne, zaradi terapije nisem zadet, kot si morda mislite, sem le zdrav, normalen, kakor vi, ki niste odvisni od substanc. Če pa sem le en dan brez terapije, ne morem početi ničesar. Komaj hodim, kaj šele da bi kaj počel. Preživljam fizično in tudi psihično krizo, kar je skrajno neprijetno. Začne se s kihanjem, stopnjuje se na bruhanje žolča, močno diarejo, skratka ne kontroliraš svojega telesa. In bolečine ... V glavnem je tako, kakor da si v peklu. Ker imam dovolj takšnega življenja, se bom potrudil, da se odvadim tablet, dal bom vse od sebe. Seveda me je strah bolečin, ki so zelo neprijetne, vendar vem, da je življenje lepše, če živiš brez tablet, drog ali terapije. Ko se odvadim, vam napišem članek na temo najlepši kos življenja, da podoživite z menoj mojo kruto realnost. Nihče ni varen pred odvisnostjo.

Jenko

ANEKDOTE IZ PRODAJE

NASPROTJA

Izšla je nova številka Kraljev ulice, zunaj pa se je naredil lep sončen dan. Ali mi bo šlo ponujanje časopisa, se vprašam in grem prešerne volje s Kralji po Miklošičevi do Prešernovega trga. V roki imam vse svoje premoženje, to so trije časopisi. Edina oseba, ki jo vidim v daljavi, je neki človek na invalidskem vozičku, ki sredi pločnika nekaj čaka. Pomislim, kako je njemu še precej težje kot meni, saj jaz lahko vsaj hodim. Nisem ga hitel spraševati, kaj tam čaka, temveč sem mu le ponudil izvod časopisa. Odvrnil mi je, da nima drobiža zanj. Ker ponujam časopise na svoj način, mu izvod ponudim zastonj in vztrajam, da ga vzame. Človek me pogleda v oči, potem pa naenkrat potegne iz denarnice pet evrov. Odlično, si mislim, vendar me peče vest, da on meni daje, jaz sem pa zdrav, pa čeprav brez bivališča. Odvrne mi, da ima on dovolj denarja in vse, kar potrebuje, vendar nima zdravja. Jaz pa mu odvrnem, da sicer sem zdrav, vendar nimam nič drugega.

Sony

POHVALA

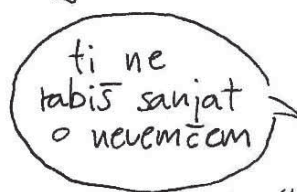
Zaradi ekstremnih pogojev, ki jih je izzvala pandemija covida-19, smo imeli prodajalci uličnega časopisa več kot mesec dni na voljo isto številko, ki smo jo neutrudno ponujali tako rednim kot naključnim bralcem kam. Med ponujanjem izvoda sem tako pogosto slišala: »Žal, to številko pa že imam.« In končno je julija izšla čisto sveža številka. Z nasmeškom na obrazu sem na novo natisnjen izvod z veseljem ponujala prav vsakemu, ki ga je prineslo mimo. Tako je zaneslo tudi gospo srednjih let, ki se je brezbrizno sprehodila do garažne hiše, v kateri je imela parkiran avto. Izkoristim priložnost in ji ponudim izvod Kraljev ulice. Gospa se ustavi, na hitro švigne z očmi po naslovnici, me žalostno pogleda in odvrne, da je to stara številka, ki jo že ima. Gospe se nasmejim in ji povem, da je julijska številka nova in da je izšla le dva dni nazaj. Moram vam priznati, da me je njen odgovor, ki je konec koncev pohvala tako uredniku kot soustvarjalcem časopisa, res presehetil. Odvrnila mi je namreč, da je redna in strastna bralka Kraljev ulice in da je izvod, ki ga držim v rokah, zanj že star, saj ga je še isti dan, ko je izšel časopis, kupila in ga tudi prebrala. Dodala je še: »Vse pohvale, res je časopis enkrat. Samo tako naprej.«

Špela

ko bom velik, bom
srednji razred
mokre sanje vsakega Slovence

revnim je težko,
bogatih pa noben
ne mara. radi se
zmerjamo z elito.

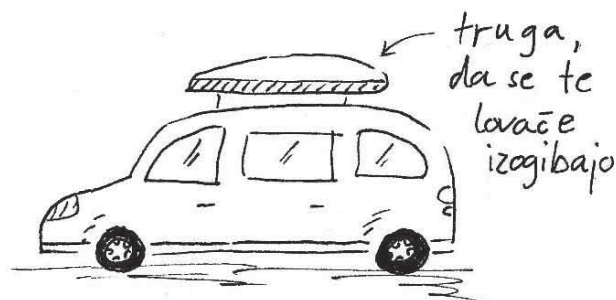

samo bogati in
revni lahko
sanjajo.

šiht: družinska
firma - nisi niti
hlapec niti korpo-
rativna svinja.

max od počitniške re-
zidence bo prikolica na
pavšal. če bom imel jadrnico,
mi bo zgolj gnila na
dvorišču pred. bajto.

vozil bom karavana.
opel astra, rabljen(!)
passat ali pa škoda
octavia.

tatjana! kolkrat ti
mornm še povedat, da
rabm za na ulco rdečo
vetrovko in rdečo šilt
kapo?!

dej ne
glumi
proletarca,
brane!

privilegiran bom ravno toliko, da ne bo
neokusno, da protestiram v imenu ranljivih
in ravno toliko, da si bom lahko privoščil
priti na protest.

Kurda

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA: KOLONIJA

Star sem bil 12 let, ko sem preko OŠ Mladika spoznal pomen kolonije, ki je takrat potekala v Domu Miloša Zidanška (DMZ) na Pohorju. Tam smo hodili na sprehode, od kože do kože, šli smo na vzpenjačo, igrali družabne igre. Bilo je drugače kot doma. Vse novo, drugi ljudje, novo okolje. Rabil sem nekaj dni, da sem se vklopil v kolonijo, saj mi je bilo delovanje tako tuje. Ko sem okolje sprejel, sem se počutil prijetno, dobro. Bil sem vesel, ker sem bil lahko v naravi. S spomini se rad vračam tja, ker sem se imel prvič zelo lepo, spoznal sem veliko otrok, lahko sem se igral. Tega doma nisem bil deležen v nobenem oziru. Doma nisem pogrešal. Opisujem spomine na doživljanje leta 1988. Danes se po vseh teh letih vračam nazaj in bom tudi tam koristil svoj turistični bon. Zakaj? Vračam se nazaj, ker želim podoživeti trenutek sreče, zadovoljstva iz otroštva. Želim ponovno izkusiti to, česar mi dom v otroštvu ni zmoget dati, in to, po čemer hrepeni moj notranji dom danes. Topel občutek je tisto, za čemer strmim. Še sobe se spomnim, še posebej štirih postelj in malega okna, skozi katerega smo gledali na jaso proti glavni cesti. Spomnim se diskoteke in plesa z vrstniki. Ob jasi je bil potok, kjer smo si naredili mlin, nabirali borovnice in gobe. Opazovali smo divje živali. Obiskali smo tudi slap Rinka. Spomnim se kosil, ki so bila super. Imeli smo močno kuharico, ki je rada in dobro kuhala. Meso, pecivo, domači sok, razno sadje. Spomnim se, da sem bil resnično srečen. Spomnim se tudi dveh bratov, nista bila Slovenca, prihajala sta iz Črne gore. Skupaj smo se družili, igrali nogomet, plazili po drevesih. Spomnim se otrok iz Celja, Maribora z okolico, otrok iz Slovenske Bistrice in nas Ptujčanov. Pohorje je moje zatočišče. Rad se z mislimi vračam tja. Sedaj si bom po 32 letih s turističnim bonom ponovno uresničil sanje in šel uživati v prostor, ki mi je v otroštvu nudil varnost in vsa ta leta v mislih mir. Nekako bom tudi v tem miru nazdravil skupaj z naravo na moj »uspeh« pridobitve statusa invalida, saj mi zdravje ne omogoča več možnosti za delo. Sam vsem vam tam od blizu in od daleč želim, da izberete svoj trenutek in prostor v tej naši deželici in si izpolnite sanje in

Foto: Aleksander Petric

radosti. Pozdravljam turistične bone in misel, da bi ti postali »darilo« države njenim prebivalcem_kam vsako leto.

Matej, 44 let, Kamra Ptuj

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA JE LJUBEZEN

Ljubezen je najmočnejša sila sveta.

Ko sem pogledala globoko v svojo notranjost in sestavila vse koščke sebe, sem si rekla:

Zaljubila sem se vase, imam čas zase in zdaj, ko vem, kaj si želim, bo lažje. Sem svobodna, dobro se počutim v svoji koži in v vsaki situaciji. In tako sem opustila tudi željo po partnerju. Tisto željo, ki ni iz srca. Tisto, ki jo je hotel samo moj ego – imeti partnerja ob sebi samo zato, da ga imam, ker je to pač normalno in ker bi naj v življenju tako potekalo. Zato da bi me nekdo dopolnjeval in zapolnil tisto, česar nimam. Ne gre tako. To sem takrat dojela in v polnosti začela razumeti.

Verjamem v to, da se nam iskrene in srčne želje vedno izpolnijo.

Ko smo pripravljeni na nekaj ali nekoga.

In tako se je zgodilo. Našel me je. Ali sva se našla, sploh ni pomembno.

Prišel je, ko sem željo spustila in ostala brez zahtev in pričakovanj, da se uresniči.

Zgodilo se je takrat, ko sem se odločila, da ljubezni ne bom iskala. Neverjetna višja sila naju je združila in takoj sem vedela, da je on tisti moj sopotnik.

Znova sem odprla srce in preprosto zaupala, da je prav. Ljubim njega in še bolj kot kdaj koli prej ljubim življenje, ker mi ga je namenilo.

Zaupam življenju, ki vedno poravnava stvari, kot je prav. Hvaležna sem do neba. Srečna sem kot nikoli poprej. Na skupni poti naju spremljajo radost, iskreni pogovori, spoštovanje in veliko sprejemanja drug drugega.

Tudi če se iz kakršnega koli razloga najine poti kdaj koli razidejo, bo zame še vedno ljubezen najlepši kos življenja. Ljubezen je mogočna in nikoli ne izgine.

Tamara Andrašič

www.tamaraandrasic.si

Foto: osebni arhiv

Mariborska stran:
Renato Volker - Rene

HVALA TI ZA NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA, ILIR

Najlepši kosi življenja so nedotakljivi, kot so nedotakljivi ljudje, ki jih iz tega ali onega razloga spustimo v svoje življenje. Varujemo jih. Cenimo jih. Nedotakljivi so tudi tisti, ki jih iz tega ali onega razloga, tako ali drugače, izženemo kot begunce in jih za zmeraj označimo kot nezaželene. Sam cenim ljudi, ki mi dovolijo vstopiti v svoj svet. Iz katerega koli razloga. Težko sprejemam, da me nekateri ne želijo v svoji bližini. Gotovo imajo svoje razloge. Biti zavržen, izrinen in postavljen na stran, kot nebodigatreba in nadloga, me spremlja od ranega otroštva. Travma, s katero sva se v zadnjem času spoprijateljila in si dala mir. Kao. Delava na tem.

V poletni pripeki je stopalo preko mariborskega Glavnega trga dekle in namenilo prijazen pogled delavcu, ki je polagal zadnje tlakovce v preprogo županove prenovljene dnevne sobe in jih fugiral s svojo mladostjo. Zagoreli fizikalec poznih dvajsetih let, južnjaškega videza, je s presenečeno iskro v očeh raztegnil ustnice v izrazito pretirano grimaso in zavpil za njo, ki je odhajala proti Poštni ulici: »Zdravo.« Ona zaželena, on samo opažen. Oba nedotakljiva. Sediva s taistim dekletom ob kozarcu hladne pijače zvečer na taisti ulici in opazujeva taistega zagorelega delavca sedeti s sodelavci pri sosednji mizi. Coca-Cola. Brezalkoholno pivo. Pametni telefoni.

Mikrokozmos začasne svobode. Najin Mali princ je bil brez telefona. Brezno osame. Sprani prah in smrad dneva sta delno izginila v mariborsko podtalnico, prevelik del se je zataknil v zamišljenih, otožnih, izgubljenih pogledih, ki tavajo po mimoidočih.

Nedotakljivo zelišče nama razveže jezike. »Kako redko o njih razmišljamo kot o ljudeh,« mi po Đokovićevu servira neulovljivo žogico in z glavo nakaže proti sosednjemu omizju. Preden utegnem kosmato rumeno gumo odbiti nazaj v njen kot, se dotakne črte in priznam poraz. Res je. Ti fantje in možje z juga svoja najboljša leta, že desetletja, svoje najboljše kose življenja vgrajujejo v naše severne ulice, trge, stanovanjske bloke, nadvoze, podvoze, železnice, šole, bolnišnice, luksuzne vile in kilometre cestišč. Južnjaki. Bosanci. Šiptarji. Čifurji. Oni od doli. Aroganca par excellence. Nikoli niso bili naši bratje. Nikoli zaželeni. Zmeraj potrebni. Premnogokrat odveč in napoti. Še posebej zvečer ob pijači, ko odžirajo mize načičkanim domorodcem. Zmeraj smo nanje gledali zviška in celo njihovim otrokom smo pod nos metali domovino njihovih staršev. Slaba vest pogosto rodi Žlehtnobo. V SSKJ jih najdemo pod – prezir, zaničevanje ali morda pod – obrat glave v stran. The untouchables. Prekletstvo slovenskih deklet in njih klenih roditeljev. Cigaretne ogorki med tlakovci.

V komentarjih o potekih del na gradbiščih se ljudje zmrdujejo, da za vikende delovne jame in lopate samevajo. Kako počasi gradijo. Mi bi to že zdavnaj. Dve levi roki in ostale abotnosti. Da so tega krivi delavci, je jasno. To, da projektanti in investitorji za par kilometrov ravninske ceste v Radvanju potrebujejo dve leti, nas ne zanima. Finančne mahinacije in neplačevanje zgaranim nas ne zanimajo. Ivane Zidarje in Hilde Tovšak smo kar nekako odmislili. Celó banalnost: »Morajo iti čez vikend domov v Bosno žene poservisirat, da jim sosed ne pomaga« sem zasledil. Še počitka jim ne privoščimo, kaj šele družinskega življenja. Niti očetje in možje ne morejo biti, ne da

Polona Lovšin

bi jim mi to dovolili. Lastimo si jih. Saj jih plačamo. Hvaležni naj bodo. Patetični smo.

Nikoli ne bom pozabil mame malega Ilira, ki je s starši pribežal s Kosova in sem ga učil v prvem razredu osnovne šole v Domžalah. »Hvala ti,« mi je rekla zadnji šolski dan, z lučjo tisočih sonc v svojih črnih očeh, tikala me je, kar se mi je zdelo neverjeten kompliment, »Hvala ti, ker si mojega sina naučil pisati in čitati. Tega še jaz ne znam.« Takrat sem bil izredno ponosen na svoj najlepši kos življenja, biti učitelj. V tistem trenutku sem bil za Ilirovo mamo tam nekje zgoraj ob Skenderbegu. »To je moja služba,« sem odvrnil. »Ko bo zrastel in bo imel svojo slaščičarno ali sadje in zelenjavo, se priporočam za popust.« Ob teh besedah so vsa njena sonca in upi zašli. Takrat nisem razumel, zakaj. Danes vem. Celó jaz, ki se imam za intelektualca, učitelj, pedagog, altruist, sem, pa čeprav v šali, otrokovo usodo zacementiral z družbenimi predsodki. Sladoledar? Sade in zelenjava, v najboljšem primeru kebab, pekarna ali celo droge. Odvetnika, zdravnika, kaj šele učitelja, sebi enakega, v tistem otroku takrat nisem videl. Če po nekem naključju Ilir iz Domžal bere te vrstice, se mu iskreno opravičujem za svoj primitivizem. Če ima kje slaščičarno, pa naj mi javi, da pridem po popust. Lahko tudi časti. Prinesem flašo albanskega konjaka, da se odkupim.

Glavni trg in Koroška cesta bosta kmalu dokončno prenovljena. Mehurji žuljev in potne srage se bodo posušili. Tlakovci bodo zazveneli v odi radosti naključnih sprehajalcev, obiskovalcev tržnice in klubov na koncu ulice. Življenje se bo vrnilo med podrte hiše zahodne vpadnice. Prenova starega mestnega jedra je Siziſovo delo. Imeti vizijo razvoja je pomembno. Še pomembneje pa je ceniti zapuščino.

Vsakič, ko bom prečkal Glavni trg, bom, od danes naprej, to storil pazljivo, elegantno, z dvignjeno glavo, ponosno in predvsem hvaležno. Pomislil bom na zagorelega, zaprašnega Balkanca, ki na kolenih pogleduje proti nasmejanemu dekletu. Stopal bom po najlepšem kosu njegovega življenja.

PAPARAZZI ZA REVEŽE

016
KRALJI
ULICE

Jaka Prijatelj

IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE

Foto: osebni arhiv

Verjetno bi se kdaj v življenju morala
ustavit in bit samo fwaležna.

Bla sm premalokrat, zares srečna?

Male stvari, sitnice. Jst v sobi, v ozadju
nek led zeppelin komad, ki poskuša
preglasit sesalnik, ki ga moja mami
vleče gor in dol po fletu. Tist cvet
pubertete, ko mi je šlo vse na živce in
ko sm mela probleme, ki niso bili

problemi. Moj brat v sosednji sobi igra
GTA SAN ANDREAS in vse cheat kode
zna na pamet (no joke, malkem).

Mami, odpre vrata in pizdi, da naj grem
odnest smeti že četrtač, v pol ure,

Šej mam še pol dneva, mami, ne sekiri!
Moj tumač, nujno mi mora pokazat neko
smešno sliko, joče od smeha. In ker se
mi ne da prehnat iz sobe mi reče, da
sm krava in jst njemu, da je res zabit.

Mami prav naj daja mir. In naj odnesem
smeti. OK. Fak, še ločvat moram odpadke,
model,

Ki tok pomembno. To, da na koncu dneva
mami v miru pije čaj in jst s tamalim
gledam nek usekan film po njegovem
izboru, to je pomembno. Pa da sm smeti
odnesla. Da ubistvu sploh ne rabim omenit,
kok zelo ju mam rada, in kok zelo mam
rada nas, celoto, ekipo.

Ko tole pišem, je moja mami na morju
in moj brat tam gor, med zvezdami
in jst ugotavejam, kok malo je potrebno
za srečo. Najlepši spomini sestavejajo
nas tri in to je vse. In jst se moram
večkrat spomnit bit fwaležna tudi za
ostale faktorje življenja.

RADI SE IMEJTE ♥ Sara

V ISKANJU SREČE

Vedno iskal sem
srečo drugje,
nikoli v sebi,
saj to res ne gre.
Pomislite malo,
če kje so nebesa,
ne morejo biti
znotraj telesa.

Vedno iskal sem
srečo, ki traja,
misleč, da odvisna
je od časa in kraja.
Pomislite malo,
kdor išče, ta najde
in srečen je tisti,
ki bolje se znajde.

Vedno iskal sem
srečo v rečeh
in nekaj časa
mi je šlo res na smeh.
Pomislite malo
na malega človeka,
pomembnega dela
ga draga obleka.

Vedno iskal sem
srečo v razmerju,
na koncu sem valjal se
v katranu in perju.
Pomislite malo,
srce je ednina,
in ko podariš ga,
ostane praznina.

Iskanje je večno,
sreča minljiva,
plod črne in bele
pa vedno je - siva.
Pomislite malo,
saj čar hrepenenja
je ta, da okusiš
globino življenja.

Jaka Tomc

JANNE
KARLSSON '18

I WAS BORN UNDER A WANDERING STAR*

V Ljubljani sem šel na Dolgi most oprtan z nahrbtnikom. V njem sem imel le en par nogavic, mikico in spalno vrečo. V žepu pa 50 nemških mark in potni list. Šel sem tja in se pomešal med avtoštoparje, ne vedoč, kam sploh grem. Kar nekam! Ko mi je po krajšem času ustavil prvi avto, je iz mene kot metek iz puške ustrelilo: »Proti Italiji.« Tip je šel v Koper, a pogovor med vožnjo je tekel tako, da me je zapeljal do mejnega prehoda Škofije. Štop naprej. Tudi zdaj mi je ustavil dokaj hitro neki Italijan, in tako sem dobil prevoz do Mester. Za enega vagabunda, kot sem jaz, je bila vsa ta pot vseeno prehitra. V meni pa tudi še ni bilo cilja. Bo kdaj? Glede na to, da se je bližala noč, sem šel na neko bencinsko črpalko, da bi tam počakal jutro. Tam srečam skupinico nemških hipijev pri enem kombiju. Seveda se ustavim pri njih in spet beseda na besedo, ostanem z njimi. Zjutraj so nameravali iti do Milana. Noč je bila še mlada in trave so imeli kar dovolj, tako smo lepo puhali. Kdaj smo startali, ne vem, isto kot ne vem, kako smo prišli v Milano. Travca je naredila svoje, ko sem ves zapohan prispel v to italijansko vele mesto.

Prepričan, da bom v Milanu, podobno kot v Ljubljani, našel sebi podobne modele, sem se sprehodil naokoli. Hitro sem bil v svoji družbi. V nekem parku jih je bilo nekaj ob klopici in kar nekaj litrov vina. Seveda se tujca ne pusti žejnega in pogovor je stekel. Moram priznati, da je bil to kar dolg pogovor, kajti eden izmed njih me je povabil k sebi in pri njem sem ostal teden dni. Kar zanimivo. Z njim sem krožil naokoli in spoznaval ljudi, ki sem jih videl prvič in vem, da tudi zadnjič. Toda takrat ni nihče mislil na to. Še posebno jaz! Pomembno je bilo, da sta alkohol in droga, za vse drugo pa naj mislijo drugi. Po enem tednu pa ... gremo naprej. Saj veste, da gostje niso dobrodošli na dolge proge. V žepu je bilo še vedno 50 mark. Hudiča, saj mi jih ni uspelo potrošiti. Torej, kam naprej? V glavi še vedno ni bilo cilja. Briga me za cilj! Gremo dalje! V Milanu s štopom ni šlo tako gladko kot doslej. Pol dneva sem čakal na vhodu na avtocesto, preden mi je nekdo ustavil: »Kam?« »Ne vem. Naprej ... proti Franciji.« Od Milana do francoske meje sem potreboval kar tri dni. Če bi šel peš ... Le zakaj? Počasi, saj se mi nikamor ne mudi. In tako sem po nekaj dneh prišel v Lyon.

Spet pohajkovanje po mestu in iskanje »znancev«, ko v enem parku srečam skupinico mladih Srbov. Hej, saj smo vsi iz Jugoslavije. Takoj je padla rakija. Kaj počnejo tu? Delajo. Okej, če vam paše. Eden od njih mi je ponudil, da bi mu lahko pomagal. Dela za teden dni. Spanje in hrana urejena in še zaslužil bom. Tudi prav. Teden dni bi mi prav odgovarjalo in še zaslužil bom nekaj denarja. Pomagal sem mu polagati ploščice pri nekem bogatem Francozu. Jedel sem dobro in tudi spal pri tem bogatašu. Skratka kot v raju. Še skopal sem se in omenjeni bogatun mi je dal še nekaj mikic, baje da same firme. Ne vem, ker se ne spoznam nanje, na koncu sem dobil še plačilo. Denarja se mi je zdelo toliko, da bi se lahko z avionom odpeljal v London in ostal tam vsaj en mesec. To je pač tako, ko nekdo, ki nikoli nič nima, naenkrat dobi nekaj denarja. Vendar ne, nisem šel v London. S Srbinom sva zažurala in po tretjem jointu je v mojo noro glavo padla zaključna ideja – Španija.

Takoj naslednje jutro sem že štopal proti Iberskemu polotoku. Tam še nikoli nisem bil. Toda kam? Madrid je sigurno preveč

Foto: Jean Nikolić

zlizan. Nič, kar v Barcelono. Na štop do neke bencinske črpalke na nekakšni obvoznici ali kaj je že bila. Očitno sem že prav zaljubljen v črpalke. No, pa spanje je tam zastoj. Tako sem tam utrujeno zaspal in tri dni se mi ni dalo nikamor. Kot da sem se za vedno preselil na to črpalko. Ko mi je postalo dolgčas in ker sem za štoše, sem začel prati okna avtomobilom, ki so prišli tankat. V Španiji tega očitno niso poznali. Na začetku so me gledali malo čudno. Da nisem blesav?! Malo so se smejali, potem pa so začeli padati kovanci. Tudi lastnik črpalke me je na začetku gledal čudno, toda očitno sem mu bil zanimiv, da ni klical policije. Še več, po tednu dni tega mojega pranja oken mi je dal na razpolago eno malo sobico poleg skladišča. Priznam, užival sem na tej črpalki. Toda po mesecu dni se je v meni prebudilo nekakšno domotožje. Treba bo nazaj domov.

Ja, rodil sem se pod potujočo zvezdo. Leta so minila. Dolgi most sameva brez avtoštoparjev. Postaral sem se in nisem več sposoben takšnih avantur. Toda ostali so spomini, teh mi pa nihče ne more vzeti. Ga ni zakona! Ko samo pomislim na mladost in na vse, kaj smo takrat počeli in si upali početi. To se ne more ponoviti, žal!

Taubi

* Pesem, ki jo izvaja Lee Marvin.

VAS

020
KRALJI
ULICE

Varljivo idilična istrska vas na vrhu hriba, obkoljena z dvorom oljk. Polkna so zaprta ob jutrih in večerih, brezzobe starke oprezajo preko škur, poljubljajo križe, ko rožnati zarodki padajo kot snežinke izpod neba. Ženska, ki se boji svetlobe, se pred zoro odpravi mimo cerkve svetega Blaža do male kapelice svete Lucije in Katarine. Poklekne in prekriža se, trikrat potegne za zarjavelo verigo in pozvoni. S hitrimi koraki odhiti proti cipresovemu gaju, kjer je pokopališče, do groba sina in moža. Moža komaj kdaj ogovori, očita mu, da se je predal pijači, da je ni nikoli poslušal, ko mu je govorila in ga svarila. Bala se ga je za življenje in boji se ga še po smrti. Bolečina ob smrti sina je ni in je ne bo nikdar zapustila. Deset let je zaman upala, ko je hodil na psihiatrijo in so ga s kemijo obdelovali na sto in en način, a je kljub temu neko jesensko jutro zbežal v pižami in skočil pod vlak.

Bogati ameriški turisti z ogromnih ladij, plavajočih hotelov, ki jih z avtobusi vozijo do vasi, so navdušeni: kako lepo, kako zelo lepo in očarljivo!

Sosed meša, ki vsako jutro kolje zajce in pretepa brejo psico, da ne bi skotila mladičev, se zahrbtnega in jeznega pogleda ozira na novo živo mejo, ki je zrasla za hišo. Nikoli ne pogleda živalim v oči, ko jih zakolje, brejo psico tolče po trupu z leseno palico, besen udarja po njej, da se mu nabira slina v koticčkih ustnic. In breja psica cvili in toži z nebeško angelskim glasom, prosi. Mejaševa žena po ure in ure sloni ob ograji in izbuljenih oči opreza za prišleki.

Bogati ameriški turisti obstanejo pred grafitom, ki je izpisan na zidu trga:

Vietnam, Irak, Afganistan!

»Mar so tudi tu, v tej idilični vasi, teroristi?« pomislijo.

Pred potovanjem so razobesili zastave svoje države na pročelja hiš, vsi do zadnjega prepričani, da njihovi vojaki desetletja pobijajo otroke z napalmom po vaseh, ki so vsaj malo podobne tej, ki so jo obiskali.

Dvainsedemdeset duš je v mali idilični vasi, deset obešencev, nobenih otrok na igrišču poleg zapuščene šole.

»Pa saj ja živiš v raju,« reče človek, ki sem ga nekoč poznal.

Ne vem, kaj naj bi mu odgovoril.

Vsi govorijo o tem, da življenje in svet nista samo črno in belo, a vsak, ki še ima srce, ki vidi, ve, da je vse razdeljeno na dva pola.

Kot otrok v lakoti, ki umira v svoje zadnje jutro, kot letalo, ki v trebuhu nosi bombe. Kako že gre to z veseljem?

Sedim pred ruševino hiše in misli plešejo nori ples. Ne želim se spominjati preteklosti, včasih mi uspe, da jih preko dne odrinem nekam globoko v podzavest. Potem se vrnejo v belo noč.

Obrnem roko in tam so brazgotine zarez, bele črte in sledi šivov. Ogrnjen v zeleno haljo čepim v kopalnici vojaške bolnišnice z žiletom v roki. Ne razmišljam o domovini in vojnah, pazim samo, da ne zarežem globoko, pregloboko. Lebdenje je, nobenega strahu ali fizične bolečine, samo čas, ki kot slap pada v dušo.

Tisti otrok, mali prestrašeni otrok stoji na eni od železniških postaj. Pogleduje na uro in se čudi, kako kaplje krvi padajo na umazane tlakovce. Vse več je te krvi in trop potepuških psov se ustavi na tirih za odvrženo hrano. Vidim žensko, ki naj bi bila moja mati, leto in pol umira za rakom, vse manjša in manjša postaja. Rad bi ji povedal toliko vsega, a čutim, da nima nobenega smisla, da so besede gluhe in slepe, kot je bil najin skupni čas. Tisoče variant o odpuščanju, a nobena ni zame, vsa so zamujena, samo prividi so v tišini izgubljenega jutri. Morda se bojim, da bi me vprašala, kaj počnem ob tej stari hiši, mar ne prepoznam in ne čutim sveta? So časi, ko iščem njen grob, a ga nikoli ne najdem.

Delavci hodijo po dvorišču, stara hiša brez korenin. Kdo je živel v njej, kdo se je rodil tam in kdo je umiral, bi lahko samo ugibal.

Obnavljal sem več kot sto let staro hišo, brez veselja in radosti.

Živiš v praznem teku in vendar upaš, da se zgodi. Ljubezen.

Nisem verjel, da pride, ta lepa in sončna ženska, ki je kljub žalosti v sebi čutila glasbo ljubezni. Stal sem na zasneženi železniški postaji v prestolnici in opazoval praznične luči, ki so razsvetljevale mesto.

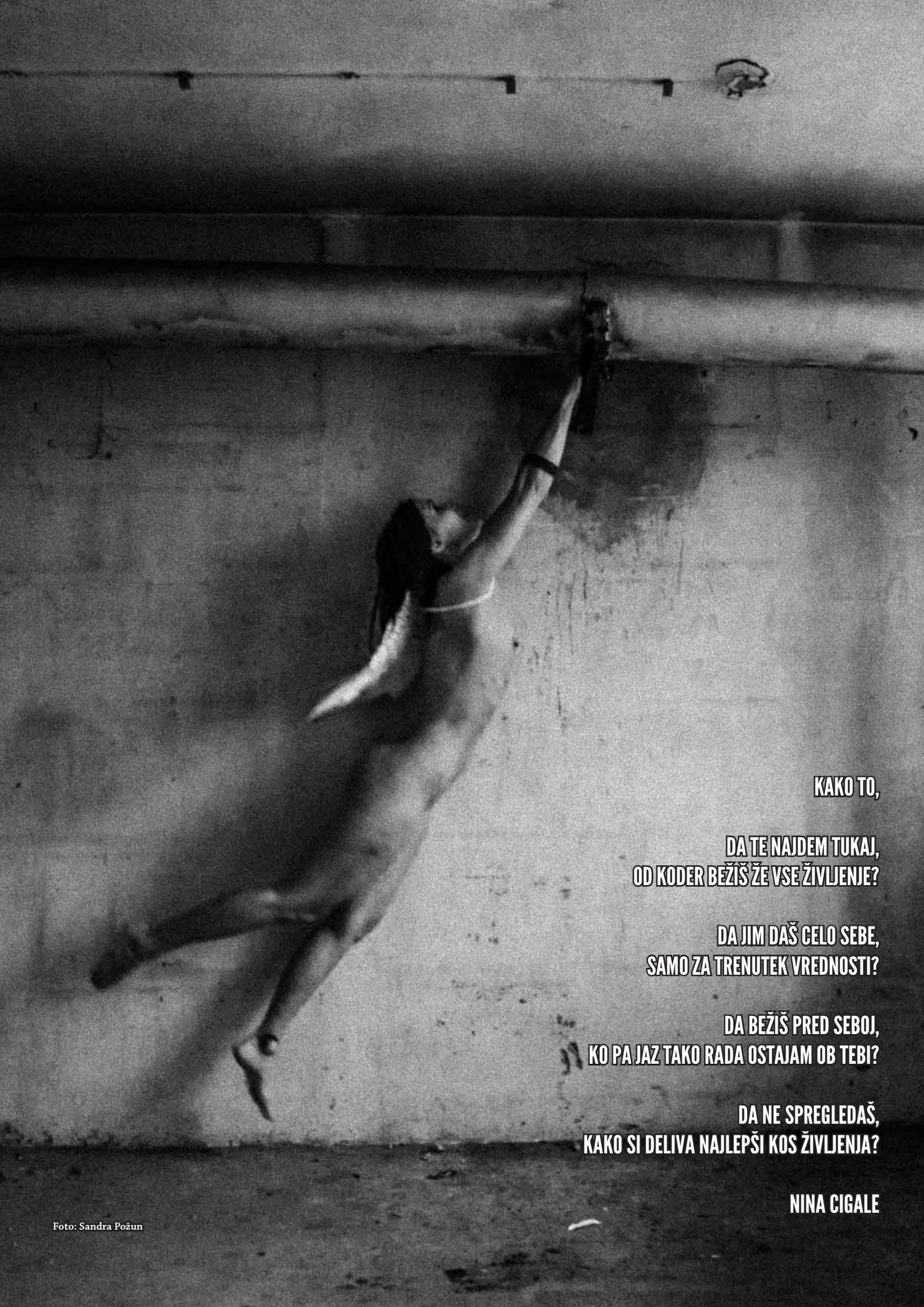
So trenutki, ko človeka zaobjame val nepopisne sreče. Regina je stekla proti meni in čas se je za trenutek ustavil. Njeni pšenični slapovi las so plapolali v vetru, z ognjem v očeh mi je padla v objem in zaklicala:

»Ljubi, vidiš, da sem prišla, rekla sem ti, da bom!«

Na nebu je sijala srebrna luna in čisto blizu je par zaljubljenec zaslišal glasbo, zvoke mesečine.

Franjo Frančič

KAKO TO,

**DA TE NAJDEM TUKAJ,
OD KODER BEŽIŠ ŽE VSE ŽIVLJENJE?**

**DA JIM DAŠ CELO SEBE,
SAMO ZA TRENUTEK VREDNOSTI?**

**DA BEŽIŠ PRED SEBOJ,
KO PA JAZ TAKO RADA OSTAJAM OB TEBI?**

**DA NE SPREGLEDAŠ,
KAKO SI DELIVA NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA?**

NINA CIGALE

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA V SPOMIN MAMI MARIJI JOZELJ

Mami: »Barbi, spakiraj aktovko, da greva na morje v Zambratijo. Stric ima prosto barako in glej, da ne pozabiš česa spakirati. Vse napiši na list papirja, kar misliš vzeti s seboj!«

Barbi: »Super, spet greva na morje. Mi boš kupila sladoled? Bova obiskali lunapark? Bom spet videla sosede iz Ljubljane? Bom nabirala murve?«

Mami: »Vse boš lahko. Letos si bila spet odlična in tudi teta gre letos z nama.«

Barbi: »Morje naravnost obožujem! Spet bom delala prevale na mivki, peljali se bova z avtobusom, na njem jedli sendviče ... Me boš peljala v Katoro z vlakcem mimo Delamarisa? Na morju bom nabirala školjke, ježke, metala meduze in morske klobase na beton ...«

Mami: »No, pripravi se! Ne pozabi kopalk, brisače ter mleka za sončenje.«

Barbi: »Mami, mami, ali bom šla lahko letos v disko s puncami iz Zambratije? Imam 15 let.«

Mami: »Lahko, lahko, ne moti me.«

Barbi: »Preplavalala bom celotno dolžino morja od Avtomontaže do nudl plaže. Nič mi ne bo treba plačati.«

Mami: »Kaj ti pa je? To je nevarno in ne vem, če boš vse to preplavalala.«

Barbi: »Bom, ja. Saj sem dobra plavalka. Saj veš, ko hodiva na plavanje v Tivoli, preplavam bazen 50-krat gor in dol.«

Mami: »Prav, prav ...«

Barbi: »Mami, tako sem vesela. In spet bodo rekli, da nosim nogavice, ko se vrnem z morja, saj veš, vedno pridem z morja čisto rjava.«

Mami: »Ja, čisto črna, hi, hi ...«

Barbi: »Ali bova šli v tisto trgovino po bel kruh, ki je meni najboljši, ter mleko iz tetrapaka, ki je super?«

Mami: »In še v Savudrijo bova hodili peš po meso k mesarju.«

Barbi: »Joj, prevale bom delala v vodi, brčala z nogami v njej, na blazini drsela po morju ter se sončila in nič delala. Morje je najlepši del v celem letu. Veliko ljudi je tam in vedno koga spoznam. Koliko sladoledov lahko pojem na dan? Nekaj denarja je še v mojem šparovčku in šla bom sama v trgovino po špecerijo.«

Mami: »To bova pa še videli. Na morju fejest plavaj, da bo dovolj za vse leto.«

Barbi: »Mami, a greva za 14 dni?«

Mami: »Ja, samo tam ne bodi zahtevna. Ti bi vse rada, kar vidiš.«

Foto: osebni arhiv

Barbi: »Če je pa tako fajn, ko greva na morje. A bodo spet tiste velike zelene kobilice v baraki, ko bom spala na pogradu? Bojim se jih. Zvečer pa rada poslušam črčke. In če bom opečena, me boš spet namazala z jogurtom?«

Mami: »Vse to, Barbi!«

Barbi: »Mami, zakaj se pa tebi tako trese roka, ko čakava na avtobus?«

Mami: »Daj no. Živčna sem, da ne uide, potem adijo počitnice.«

Barbi: »Saj sva veliko prej prišli, gotovo ga ne bova zamudili!«

Mami: »Trapa, daj manj sprašuj in raje delaj!«

Barbi: »Jaz bi živela na morju. Ves čas bi se poleteli namakala v topli vodi, edino mivka na Avtomontaži mi gre na živce.«

Mami: »Še domov jo vedno prineseva. Res je zoprno.«

Barbi: »A boš povedala, koliko nogavic in hlač moram vzeti s seboj?«

Mami: »Čim manj. Nekaj toplega vzemi za zvečer ali če bo deževalo.«

Mami: »Mami, vzela bom tisto vijoličasto obleko na morje.«

Mami: »Tista je pa samo za na lepše.«

Barbi: »Za v disko in za na pot.«

Mami: »Dobro, ampak samo to od lepih.«

Barbi: »Super. Zambratija bo živela v mojem spominu, tudi ko tebe ne bo več.«

Mami: »Ja, tako lušno ti ne bo nikoli več kot zdaj.«

Barbi: »Ja, mami, ja, mami ...«

Barbara Jozelj

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA: 1. ZGODBA

Spominjam se otroštva, predvsem praznikov. Miklavž je bil moj najljubši zimski mož, ki je prinašal čarobnost v naš dom. Zbrana vsa družina, pogled skozi okno na pobeljena tla in drevesa in prve snežinke, ki so kot male puhaste kepice padale na tla ...

Polna miza dobrot, orehov, jabolk, pomaranč. Še v pižamah smo otroci stekli po stopnicah v dnevno sobo, bos, da bi videli, ujeli Miklavža, ki nam je za las ušel, a pustil za sabo darila. Okrašena smrečica z angelčkom, nasmejani obrazi. Kepanje in grajenje sneženega moža, potem pa nazaj noter na toplo peč. Zimska pravljica, košček prelepega otroštva.

Po pripovedi cimre zapisala Psiha

Annelize Batista

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

MORDA JE PORTO
MORDA SO TVOJE ROKE
MORDA SO GORE V ZATONU SVETLOBE
MORDA ODMEV KI LOVI TRENUTEK

MORDA SVA MIDVA.

TOM VEBER

Še pomnite, tovariši?

RAZSTAVA LAIBACH: LJUBLJANSKI GRAD

Na Ljubljanskem gradu je enkratna razstava plakatov skupine Laibach. Sicer je bilo že toliko povedanega o tej skupini, da je umetnost najti kaj interesantnega. Toda ta razstava to je.

Ob vhodu, na desni strani, stojijo ravno v vrsti kot vojska plakati skupine Laibach od nekoč do danes in od danes do nekoč. Iz zvočnikov doni njihova glasba. Videti je avtoritarno, vendar všečno. Tako gospodovalno, toda sprejemljivo. Na desni in na levi strani razstavnega prostora vso dolžino galerije obdaja kamen. Stena grajskega temelja. Trdno. Mogočno. Skupno. Tako poživljajoče. In ob vhodu levo. Stalna razstava. Na lesenem podestu. Ko človek stopi med to kamenje ... in posluša glasbo Laibachov, ga odvrže nekam, vsaj mene je, pa ne vem, kam.

Taubi

Foto: Taubi

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

Po padcu iz večnadstropne stavbe, ki se je karseda srečno končal, sem po zdravljenju odšla od doma oziroma so me dali v varstvo k sorodnikom še kot majhno štiriletno dekletce. Živela sem na vasi, še danes se rada vračam tja.

Grad, ki je tam od pamtiveka, še vedno stoji. V vasi prebivajo ljudje, ki so po svoje lahko srečni, čeprav živijo bolj skromno, pa vendar imajo svoj dom. Nekateri hiše so stare, veliko je novih, ne manjkajo niti stanovanjski bloki. Čez vas teče reka, po njej sem čofotala, takrat še ni bilo bazenov. Pri sosedih so imeli majhno kmetijo, k njim sem se večkrat odšla igrati, svobodno sem skakala naokrog. Nihče ni na mene vpil ali me tepel, kot bi zaznali in vedeli, da me to čaka kasneje. Čeprav sem skromno preživljala otroške dni, sem živela polno, radostno, z dobro domačo hrano ...

Pa saj veste, kakšni so otroci, v njih je energija, tudi če je vreme slabo. Vedno smo se zbrali na dvorišču in se igrali, vsak si je kaj izmislil. Počeli smo marsikaj, malokrat se je slišalo tega pa ne smeš.

Ko sem odšla iz vasi nazaj k očetu, mi je sorodnica rekla: »Tale igrarica pa lahko ostane pri nas.« Nekaj časa sem jo milostno in oklevajoče gledala, nato pa odgovorila: »Kar naj ostane.« Prvi razred OŠ sem preživela pri očetu, potem pa sem odšla k mami, bratu in babici.

Sonata

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

**RIGAM, HRKAM, ŽREM,
VALJAT GREM SE V HLEV, NA TRATO,
OKROG VRATU IMAM KRAVATO,
BUČE IN POMIJE JEM.**

**DENAR MI V ŽEP JE BIL POSLAN,
PA DELNICE IN DRAG PAPIR,
PRDIM IN JEM, UŽIVAM MIR,
VESELO PIJEM TUD TERAN.**

**KAR VŠEČ MI NI, ODVRŽEM STRAN,
SEM ČRNI PUJS, STROJ IZ KRVI IN DLAKE,
VEČINO ČASA BULJIT ZNAM V OBLAKE.
LEPO NA VAŠ RAČUN ŽIVIM,
NE VEM ZA RESNO DELO.**

HLAPČUJTE MI VESELO!

ČRTOMIR CLONSKY

NI NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA: NEZNOSEN

So rekli, ko sem prišel, da sem bil neznosen. Hm? Menda tako pijan, da sem še komaj stal. Ne spomnim se. Že res, da sem bil malce okajen, a ne preveč. Ne pa tako nalit, da bi povzročal štalo. Kdo, jaz? Nikoli! Mogoče sem res komu rekel kako pikro, a si je že zaslužil. Jaz nisem tak, četudi malce dobre volje. Nisem ne tečen ne agresiven, niti se ne derem, kot pravijo, da naj bi se. Kje pa! Sem vendar mil in dobrodušen, že po naravi prej prijazen kakor ne. Nasploh pa ne pijanec, kot mi očitajo. Če spiješ flašo ali dve na vsake kvatre enkrat, še nisi kronik – kje to piše?

Drži pa, da sem malo bil nataktnjen. Res čisto malo. Kako le ne, ko pa mi je banda oštirska pobrala ves denar. Verjetno so mi zaračunali dvakratno, ker bi drugače ne ostal brez vsega. Pa še nagnali so me potlej kot pijanca. Drhal pokvarjena gostilniška nesramna! To dobiš v zahvalo. Piješ ves dan in jim plačuješ, daješ napitnino, da so vsi medeni, potem pa te postavijo pred

vrata kot kako zgubo. Kje je tu hvaležnost? Da o spoštovanju sploh ne govorim. Za zadnjo rundo pa naj bi še ostal dolžan. Aja?

No, pa smo tam. Kako bi človek ne *pošizil*, ko pa te brez denarja odženejo od šanka. Prideš domov in te pričakajo z neprijaznimi pogledi ali še huje, kot da si kužen. Kaj pa bonton? Pozdravi se z *dober večer*, ne pa z *že spet pijan*. Že spet ... Že spet? Halo?! Kako že spet? Daj pazi malo na besede! Brigaj se zase! Kaj se te tiče, kje sem bil? Grem, kamor hočem, in sem, kjer čem. Če grem v gostilno, grem za svoj denar. Zakaj? Ker se imam tam bolj fino kakor z vami, ki itak skoz težite. Kdo bi vas poslušal? Stalno mi najedate, ves čas bi nekaj radi od mene, pa še sami ne veste, kaj. Res nimate drugega dela? Dajte mi mir!

DNP, 56 let, Kamra Ptuj

NI NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA: KRIZA PO IMENU SNAHA

Piše se leto 2015, ko se je pričela kriza. Osebna in bivanjska kriza, ki je bila povzročena s prihodom snaha. Bil je dan med tednom, ko je snaha, stara 30 let, skupaj s sinom stopila skozi vhodna vrata takrat še mojega doma. Odrezavo in brez kake posebne milosti pove, da se bo vselila k mojemu sinu (torej v moj dom), ker ji ni več za biti doma, saj ne zmore shajati s svojimi starši in ožjimi sorodniki, saj naj je ne bi preveč marali. Seveda sem ob prvih skupnih korakih želel razumeti stiske, a se je zelo hitro pokazalo, da je ta odrezavost v njenem odnosu do vseh kot zrak, potreben, a če je zastrupljen, je povsem uničujoč. Odprl sem vrata in dovolil, da skozi vstopi človek, ki mene ni enakovredno doživljal. Ni bilo pomembno to, da sem star 63 let, da sem oddelal polnih 40 let in sem invalidsko upokojen ter sem »na zemlji« pomagal tako svoji družini kot sosedom. V njenih očeh to ni veljalo mnogo. In pristal sem na cesti.

Ja, vsaka medalja ima dve plati. Tudi najina. Priznam, da sem vzkipek in znorel, ko mi je bilo dostojanstvo poteptano. Zatekal sem se tudi k sosedom, da ne bi prestopil meje. Udaril nisem nikoli nikogar, kaj šele da bi žensko. Ženske imam zelo rad. A da se me v celoti razčloveči in pokliče policijo in izjavi, da sem jo udaril, zmerjal. Ja, morda sem res iz grenke žalosti izrekel kakšno grdo besedo, a nikoli tako ali zato, da bi želel nekomu zagreniti ali omejiti občutek dostojanstva in vrednosti, kot sta bila omejena meni. Pravijo, da je naš naslov zaklet. Prekleta

Rade Nikolic

hišna številka 5. Piše se leto 2000, zelo podobna zgodba se pripeti moji tašči, ki je dom morala zapustiti pri 65 letih, eno leto manj stara kot jaz danes. Taščin sin oziroma brat od moje žene je taščo udaril po glavi, nakar so jo hospitalizirali. Tašča se domov ni želela več vrniti. Ponudil sem ji varnost in jo povabil v takratno stanovanje, dokler ji zdravje ne več omogočalo samostojnega bivanja. Imam prepoved približevanja, a zagotovo ni v celoti krivda na moji strani. Počutim se izjemno preslišanega in nekako imam občutek, da zato ker sem moški. Na sodniških obravnavah nisem imel možnosti, da bi lahko vprašal ali razložil, zakaj sem prejel udarec pivovske flaše po glavi. Rečeno mi je bilo le, da je bilo že vse slišano. Rekoč, da že mora biti nekaj

narobe, če je bila podana prijava. Bil sem tepec, ker sem se po prvi prepovedi vrnil domov. Tokrat se ne bom. Saj to ni več moj dom. In ne more biti moj dom, saj mi snaha pravi, da zemlja ni pisana name. Ja, res je, zemlja ni pisana name. Le na ženo in sina, sam pa imam zagotovljen preužitek na zemljo. A vse moje delo in življenje sta zapisana na zemlji, četudi ne na papirju. Verjetno je to usoda. Verjetno se česa moram naučiti. Predvsem tega, da se življenje iz danes na jutri spreminja in da vse, kar se hitro in zlato sveti, tudi zelo hitro splahni in ostane le še »en dolg jezik«.

Tone, 66 let, Kamra Ptuj

RAZVEDRILO

V SPOMIN NA ALBINA PLANINCA IN NJEGOV »NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA«

KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA

Iz igre Albin Planinc (siciljanka, beli) – Miguel Najdorf (sicilijanka, Najdorfova varianta, črni), 1 – 0, Hoogovens, Wijk aan Zee, Nizozemska, 1973.

Na vrsti je beli. Po tretji potezi belega črni preda igro.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 30.

– Albin Planinc se je rodil med nemško okupacijo v Brišah pri Zagorju 18. aprila 1944. Šah se je naučil igrati pri sedmih letih, prvič pa je bil njegov talent opažen leta 1969, ko je kot igralec brez naslova osvojil Ljubljanski turnir pred Svetozarjem Gligoričem in devetimi drugimi vele mojstri. Svetovna šahovska zveza mu je leta 1972 podelila naziv vele mojstra. Leta 1973 si je na turnirju IBM v Amsterdamu delil vrh lestvice s Tigranom Vartanovichom Petrosianom in turnir končal pred Lubomirjem Kavalekom, Borisom Spasskyjem, Laszлом Szabojem in še petimi vele mojstri.

Njegova odlika je bila igranje nekonvencionalnih, malce zastarelih otvoritev, ki jim je njegova domišljija vlila novo življenje.

– Najdorfova različica sicilijanske obrambe je ena najbolj cenjenih in preučevanih šahovskih otvoritev. Imenujejo jo tudi Cadillac ali Rolls Royce šahovskih otvoritev. Ime je dobila po poljsko-argentinskem vele mojstru Miguelu Najdorfu.

Jean Nikolič

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIJULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI K KOMENTIRANJU!

23. 6. >> Pozdravljeni, sem pregledala zadnje Kralje ulice (maj & junij) in bi rada pohvalila članek ge. Tereze Vuk *Fakof s to korono, zjebala je Liverpool*. Ostro pero, dober slog! LP Branka Botič, Ljubljana. Ostanimo zdravi, se beremo julija!

Pošta, 30. 6. >> Časopis berem redno, čestitke vsem. Super ste! P. S. I love Kvinton!

E-sporočilo, 17. 7. >> Pozdravljeni, prebrala sem zadnjo številko Kraljev ulice v kateri je bila napisana avtobiografija, če se ne motim, jo je napisala gospa po imenu Teja. Ker bi ji rada poslala darilno kartico s 40 evri, me zanima, kako naj naslovim pošto, da bo prišla do nje? Najlepša hvala za informacijo! LP Blažka

PRAVICA JE UMRLA, NAJ ŽIVI KRIVICA!

GREGOR B. HANN

MILOŠEV FOTO KOTIČEK, BEOGRAJSKI PROTESTI

Naše reke, naši gozdovi, naš zrak, naša zemlja

V soboto, 13. junija 2020, je pred zgradbo srbske vlade gibanje *Zaščitimo reke Stare planine* organiziralo protest *Naše reke, naši gozdovi, naš zrak, naša zemlja*, ki se ga je po oceni beograjske policije udeležilo 2500 ljudi.

Udeleženci protesta so na zborovanju sporočili, da od oblasti zahtevajo, naj nemudoma sprejme odločitev o prepovedi gradnje mini hidroelektrarn.

Naše reke, naši gozdovi, naš zrak, naša zemlja

Naše reke, naši gozdovi, naš zrak, naša zemlja

Protivladni protesti

Protivladni protesti

Od 7. julija v Srbiji potekajo protivladni protesti. Čeprav spremljam dogajanje, ne bi mogel reči, kdo stoji za demonstracijami niti kakšne so zahteve protestnikov. Napoved ponovne karantene in uvedbe policijske ure po sprostitvi ukrepov sta le kapljici, ki sta se prelili čez rob.

Opazil sem, da med protestniki ni opozicijskih voditeljev, odgnal jih je del protestnikov. Kdo so tisti državljani, ki politikom niso dovolili, da bi stali skupaj z narodom, ne vem. Sem pa med njimi opazil več struj: blaga levica, blaga desnica, državljanske opcije, otroci, študenti in mladina, verski posamezniki, opremljeni z ikonami in kadihom, policija v civilnih oblačilih, policija v polni bojni opremljeni, vključno s konjenico in psi. Potem je nekaj zamaskiranih posameznikov oblečenih v črno, ne vem, kdo so, vem pa, da so mišičasti in jih ni strah zasipati policije s kamenjem celih 30–45 minut brez prestanka. Medtem policijski odred kot po ukazu stoji na mestu. Zamaskiranci nato izginejo v temi, policija pa aretirala vse, kar miga. Opazil sem tudi, da mnogi omenjajo predsednika države v negativnem kontekstu, poleg njega tudi izdajo Kosova, 5G, stališče do migrantov ... Sporočila so predvsem desno obarvana.

Brutalnost tako enih kot drugih gre prek mej dobrega okusa.

Miloš Stošić
Prevedel Jean Nikolić

Protivladni protesti

NAJLEPŠI KOS ŽIVLJENJA

Ko sem zaslišala omenjeni naslov rubrike, sem takoj pričela razmišljati o tem, k čemu se bom zatekla po izhodišče, besednjak in navdih. Bo to večna literarna klasika, ki mi daje navdih? Ali morda filozofija, ki jo tako rada obiskujem na fakulteti in jo povzdigujem na piedestal univerzalne znanosti? S katerim romanom naj pričnem? Večne citate človeškega življenja katerega filozofa naj vpletem? Kako naj pišem in opišem tako vseobsežno, globoko, a kot pozneje ugotovljeno, zelo preprosto reč, in sicer najlepši kos življenja. Razmišljala sem o tem, da bi povabila nekoga na intervju in povprašala o tem kosu, kajti kako lahko 22-letna študentka opiše nekaj, kar poskušajo pojasniti in opisati vrhunski intelektualci že tisočletja? Nakar sem ugotovila, da preprosto. Za pisanje sem si izbrala pozne večerne in nočne ure, kajti ravno takrat se po številnih obveznostih vračam v študentski dom in ravno takrat, po preživetem dnevu, je moja glava prenapolnjena s številnimi informacijami, moje bistvo pa s številnimi občutji. Misli in občutja pa sestavljajo življenje. Moje življenje.

Nekaj malega o njegovem smislu.

Nekoč mi je prijateljica dejala, da je smisel življenja ne razmišljati o smislu življenja, temveč preprosto biti. Tukaj in zdaj. Morda je ta izraz že čisto prevečkrat uporabljen in zveni banalno. Ampak je preprost. V preprostosti pa vidim bistvo. O kosu.

Življenje je živahno in polno. Ni razdeljeno na kose, temveč

je samo na sebi en sam kos. Nek časovni odmerek obstoja v določeni dimenziji. Tako. Kot sem si želela. Moje besede so preproste. V preprostosti pa vidim bistvo.

O lepoti.

Večna tema. Zanimiva tema. Preprosta tema. Torej bistvena.

In pri tem nimam v mislih lepote, ki je definirana s strani institucij in medijev.

Mislim na Lepoto z velikim L, ki poskuša ubesediti nekaj, kar je mogoče le občutiti.

Lepota je občutek in občutje.

Tako preprosto, kot sem si želela, sem razdelala formulo »najlepši kos življenja«. In jo pravzaprav le malce spreobrnila. Bistvo je ostalo isto.

Življenje samo na sebi je najlepši kos celote, poln občutkov in občutenj.

Morda pa tudi ena in edina celota.

To »formulo«, pa čeprav si želimo, najverjetneje ne zmoremo razdelati.

Morda je ne bomo zmogli razdelati nikoli. Kaj šele na preprost način. A preprostost je lastnost bistva.

Na tej točki k razmisleku prijazno vabim bralce in bralke.

Kajti resnice so preproste.

Valeriya Koval

NEPROFITNA ORGANIZACIJA

ZADRUGA STARA ROBA, NOVA RABA SO. P., POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA PRESELIMO VAS

Nudimo:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE OBJEKTOV, DEMONTAŽO IN MONTAŽO POHIŠTVA, BELJENJE, PO DOGOVORU
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU

Pokličite 059 010 075 med delovniki od 8.00 do 16.00.

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

KRALJI ULICE

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI IN PETKI OB 17.00.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJIULICE.ORG

- FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Poglejte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu juniju zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - portalu LakomLačen.si za tople obroke,
 - društvu LAJKA za hrano za pse in mačke,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - skupini kvintOn za škatlo CD ploščkov Balade na bledečih tleh,
 - Vanji Blatnik za igralno konzolo PS2,
 - društvu ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih pregledov in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–16.00 in sob. 9.00–12.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 15.00–16.00 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Urejanje vrtov in okolice ter nega palm in oljk.
Tel.: 069 924 752

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

**ZA RESNIČNO POLNO ŽIVLJENJE SE MORA PROSTORNINA SRCA POVEČATI,
POTEM SE NE BOJI SPREJETI ŠE TAKO VELIKE NEGOTOVOSTI, IZGUB,
PA TUDI DAROV IN BREZSKRBNOSTI.**

JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

1	2	25	12	8	11	3	7		2	3	8	20		2	5	14	7		13	3	22	22	1	P
21	3	19	3	7	12	2	3		3	4	17	3		8	4	1	8	1	21	5	14	3	2	R
5	12	5		11	25	7	2	3	12		11	2	25	1	3		1	3	15	19	3		3	A
23	8		22	3	2	3		21	25	11	25		7	8		18	25	7	18		21	21	4	V
25	23	5	25		1	4	20			25	12	2	3		18	25	24	12	3	2	11	3	5	I
19	25	18	3	2	5	13	8	22		19	19	3	7	12	15	12	7	25		2	25	16	6	Č
25	4	8		3	14	5		25	16	25	14		3	13	16	3	2	3		4	25	7	N	
18	3	19	5	14	8		25	11	3	2	5	7	3		22	3	7	5	2	5	21	13	8	E
		5	19	25	4	5	11		19	5	4	3	2	7	3		14	7		3	11	8	9	Ž
13	5	13	3	7	5	11		3	7	13	25	7		3	7	13	8	3		7	5	2	10	
15	23		4	5	7	3	2	14	8		21	25	2		8	18	21						11	
1	25	7	3	24	25	2	5	19	25		13	21	3	4	25		25	11	7	5	20	3	12	
5	4	8		3	7	5		8	19	10	5		21	3	22	25	4	2	3	13	8	20	13	
11	3	12		20	8	14		20	25	2	11		1	2	25	13	8	5	7	25	24	3	14	
		4	21	5	1	8	11		18	3	12		3	4	13		11	7	3		5	2	15	
1	2	8	19	14	25	20	3	14		13	25		12	3		2	25	14		2	14	3	16	
2	25	12		3	24		3	7	7	3	2	16	25	2		25	2	3	12	3			17	
8	18			7	25	2	3	20		18	25	2	5	17	11	5		25	7	5	6		18	
9	3	2		9	3	19	8			2	3	18		7	8	25	21	13	2	5	7	3	19	
3	13	5	6	3	7			19	8	7	3	20				13	15	2	7	5	2		20	
	3	23	15	2	14	3	7		18	3	8	13	3	7	25		7	7		3	14	12	21	
25	9	3		11	8	10	3	19		15	1	5		3	12		25	11	25		3	3	22	
13	3	12		25	18	8	7	14		22	5	13	5	7	18		21	3	19	11			23	
25	16	19	3		25	2	25		6	15	14	8	6	7	25	21	13		5	2	11	3	24	
11	3	25	21		4	3	21		12	2	8	4		3	7	12	5		16	5	19	25	25	

Sestavil: Jože Pauman

ŠTEVILČNA NAGRADNA KRIŽANKA

Najprej vnesite že znane črke, nato dopolnite še ostale. Vsaka črka se ponovi dva ali večkrat. Ko končate, se vam v označenih stolpcih izpiše japonski pregovor.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke:

1: Sf5, g4; 2: Dg3, Kf8; 3: Sxf6, beli preda igro.

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Zaradi pokoronskega izida dvojne številke Kraljev ulice #168 maj in junij, se žrebanje pravilno rešanih križank zamakne za mesec dni. Nagrajenci_ke julijske križanke bodo objavljeni v septembrski izdaji časopisa.

TO JE BIL ...

... NAJLEPŠI KOS
MOJEGA ŽIVLJENJA!

Št. 170

**AVGUST
2020**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI TULICE

